

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І ПРАВА**

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:**

**Завідувач кафедри,
д.е.н., проф.**

_____ **Олександр ВЕЛИЧКО**
« ____ » _____ **2024 р.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: ВПРОВАДЖЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ В ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВА**

Освітньо-професійна програма «Менеджмент»
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Ступінь вищої освіти: Магістр

Здобувач

Владислав ДЖОБОЛДА

**Науковий керівник,
к.держ.упр., доцентка**

Наталія ШПОРТЮК

Дніпро – 2024

**ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет менеджменту і маркетингу

Кафедра менеджменту і права

Освітня-професійна програма: «Менеджмент»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Ступінь вищої освіти: «Магістр»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

д.е.н., проф.

_____ Олександр ВЕЛИЧКО

« ____ » _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

**на підготовку кваліфікаційної роботи
Джоболді Владиславу Олександровичу**

1. **Тема роботи:** «Впровадження оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами в діяльність підприємства»,

Науковий керівник: Шпортюк Наталя Леонідівна, к.держ.упр., доцентка

затверджені наказом ректора ДДАЕУ від « ____ » _____ 2024 р. № _____.

2. **Термін подання здобувачем роботи** – _____ 2024 року.

3. **Вихідні дані до роботи:** річні внутрішні документи ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» (фінансова звітність, аналітичні дані щодо інвестиційної діяльності), нормативно-правові акти, що регулюють інвестиційну діяльність в Україні, а також наукові публікації вітчизняних та зарубіжних дослідників у сфері управління інвестиційними проектами.

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань які потрібно розкрити). 1. Теоретичні аспекти формування стратегій управління інвестиційними проектами. 2. Сучасний стан інвестиційної діяльності в умовах господарювання ТОВ «Компанія Пробуд Плюс». 3. Розробка оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами в ТОВ «Компанія Пробуд Плюс». 4. Висновки та пропозиції.

5. **Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).**

1. Механізм управління інвестиційною діяльністю на підприємствах
2. Загальні показники ефективності діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»
3. Процес управління інвестиційною привабливістю підприємства
4. Результати розрахунків грошових потоків за проектом на ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»
5. Показники ефективності проекту ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання: «22» листопада 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми і об'єкта дослідження, розробка плану і графіку написання дипломної роботи	листопад 2023	
2.	Збір первинного матеріалу	грудень 2023	
3.	Теоретичні аспекти формування стратегій управління інвестиційними проектами	грудень 2023 квітень 2024	
4.	Сучасний стан інвестиційної діяльності в умовах господарювання ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»	травень-липень 2024	
5.	Розробка оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами в ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»	липень-вересень 2024	
6.	Написання висновків та пропозицій	жовтень 2024	
7.	Підготовка доповіді та ілюстративного матеріалу до захисту роботи	листопад 2024	

Здобувач

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Владислав ДЖОБОЛДА

Керівник роботи

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Наталя ШПОРТЮК

РЕФЕРАТ

Тема: «Впровадження оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами в діяльність підприємства»

Кваліфікаційна робота містить: 82 с., 6 рис., 8 табл., 1 додаток, 56 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційними проектами на підприємстві.

Предметом дослідження є оптимальні стратегії управління інвестиційними проектами в діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс».

Метою кваліфікаційної роботи є розробка та обґрунтування оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами, що дозволять підвищити ефективність інвестиційної діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» у сучасних умовах господарювання.

Методи дослідження: аналіз і синтез для дослідження теоретичних основ управління інвестиційними проектами; економіко-математичні методи для оцінки ефективності інвестиційних проектів; методи експертного оцінювання для визначення перспектив впровадження розроблених стратегій; графічний метод для візуалізації результатів аналізу та розроблених рекомендацій.

В роботі розглянуто запуск нової фасувальної лінії для пакування цементу, що впроваджується вперше на підприємстві. Раніше реалізація продукції здійснювалася лише насипом, що обмежувало можливості підприємства у задоволенні попиту сучасного ринку. Застосування обладнання, яке відповідає сучасним екологічним стандартам, що зменшує негативний вплив на довкілля. Це вперше враховано як стратегічний напрямок у діяльності підприємства. Запровадження механізмів мінімізації ризиків, таких як страхування активів та створення фінансового резерву, що враховує сучасні виклики, зокрема військовий стан в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

УПРАВЛІННЯ, ІНВЕСТИЦІЇ, ПРОЕКТ, ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ, ПРОЕКТ, ОКУПНІСТЬ ПРОЕКТУ

KEY WORDS

УПРАВЛІННЯ, ІНВЕСТИЦІЇ, ПРОЕКТ, ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ, ПРОЕКТ, ОКУПНІСТЬ ПРОЕКТУ

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ	8
1.1. Сутність, класифікація та роль інвестування у розвитку підприємств	8
1.2. Особливості управління інвестиційним проектами в сучасних умовах	19
1.3. Методичні основи визначення ефективності стратегій управління інвестиційними проектами	29
Висновки до розділу 1	41
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»	43
2.1. Характеристика умов та результатів діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»	43
2.2. Оцінка інвестиційної привабливості та готовності підприємства до впровадження інвестиційного проекту	52
Висновки до розділу 2	60
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ОПТИМАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ В ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»	62
3.1. Стратегічні аспекти формування інвестиційної привабливості ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»	62
3.2. Досягнення мети інвестиційної стратегії розвитку ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»	69
Висновки до розділу 3	77
ВИСНОВКИ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТОК	89

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сприяння економічному розвитку України значною мірою залежить від поживлення інвестиційної активності. Інвестиції відіграють ключову роль у прискоренні виробничих процесів, оновленні економічних структур і диверсифікації галузей національної економіки. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває завдання створення сприятливого інвестиційного середовища, яке слугує одним із ключових показників економічного зростання країни. Формування інвестиційного клімату визначається цілою низкою чинників, серед яких економічні, структурно-циклічні, соціальні, історичні та правові аспекти, а також інші обставини.

Оцінка інвестиційної привабливості держави є багатовимірним і комплексним процесом, що вимагає використання різноманітних методологічних підходів. На міжнародному рівні значний вплив на рішення інвесторів має репутація країни, її місце у світових рейтингах, досвід інших компаній, які вже працюють у цьому регіоні, та їхній зворотний зв'язок про умови ведення бізнесу. Таким чином, підвищення інвестиційної привабливості України є важливою умовою інтеграції до світової економіки та залучення фінансових ресурсів для забезпечення сталого розвитку.

У сучасних умовах глобалізації та постійних змін економічного середовища ефективне управління інвестиційними проектами стає однією з ключових передумов успішного функціонування підприємств. Це особливо важливо для компаній, що прагнуть забезпечити довгостроковий розвиток, зміцнити свої позиції на ринку та підвищити конкурентоспроможність. ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» є яскравим прикладом підприємства, яке активно залучає інвестиційні ресурси для реалізації своїх стратегічних завдань, однак стикається з низкою викликів, пов'язаних з оптимізацією процесів управління цими проектами.

Актуальність дослідження визначається необхідністю адаптації підприємств до нових викликів, які супроводжують інвестиційну діяльність. Економічна нестабільність, коливання інвестиційного клімату, зростання конкуренції та необхідність швидкого впровадження інноваційних технологій зумовлюють потребу у впровадженні оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами. Саме це дозволяє забезпечити раціональне використання ресурсів, мінімізацію ризиків та досягнення високої ефективності діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка та обґрунтування оптимальних стратегій управління інвестиційними проектами, що дозволять підвищити ефективність інвестиційної діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» у сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

1. Дослідити теоретичні основи управління інвестиційними проектами та проаналізувати існуючі підходи до розробки стратегій у цій сфері.
2. Провести аналіз поточного стану інвестиційної діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» та оцінити ефективність існуючих механізмів управління проектами.
3. Визначити основні проблеми та обмеження, які впливають на реалізацію інвестиційних проектів підприємства.
4. Розробити оптимальні стратегії управління інвестиційними проектами, враховуючи специфіку діяльності компанії.
5. Обґрунтувати практичні рекомендації щодо впровадження розроблених стратегій в діяльність ТОВ «Компанія Пробуд Плюс».

Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційними проектами на підприємстві.

Предметом дослідження є оптимальні стратегії управління інвестиційними проектами в діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс».

У процесі виконання роботи використовувалися загальнонаукові та спеціальні **методи дослідження**, зокрема: аналіз і синтез для дослідження теоретичних основ

управління інвестиційними проєктами; економіко-математичні методи для оцінки ефективності інвестиційних проєктів; методи експертного оцінювання для визначення перспектив впровадження розроблених стратегій; графічний метод для візуалізації результатів аналізу та розроблених рекомендацій.

Наукова новизна одержаних результатів. Новизна для підприємства ТОВ «Компанія Пробуд Плюс», розроблена в межах кваліфікаційної роботи, полягає в таких аспектах: запуск нової фасувальної лінії для пакування цементу, що впроваджується вперше на підприємстві. Раніше реалізація продукції здійснювалася лише насипом, що обмежувало можливості підприємства у задоволенні попиту сучасного ринку. Застосування обладнання, яке відповідає сучасним екологічним стандартам, що зменшує негативний вплив на довкілля. Це вперше враховано як стратегічний напрямок у діяльності підприємства. Запровадження механізмів мінімізації ризиків, таких як страхування активів та створення фінансового резерву, що враховує сучасні виклики, зокрема військовий стан в Україні.

Практична значимість дослідження полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій для вдосконалення управління інвестиційною діяльністю на підприємстві. Реалізація розроблених стратегій дозволить компанії: знизити інвестиційні ризики; підвищити рентабельність проєктів; покращити фінансові результати; забезпечити стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Апробація результатів роботи. Ключові теоретичні положення та практичні рекомендації кваліфікаційної роботи були представлені на 12-й Всеукраїнській науково-практичній конференції «Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації» (м. Дніпро, 08-09 листопада 2024 р.).

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел. Матеріали кваліфікаційної роботи розміщені на 82 сторінках, інформація представлена на 6 рисунках, 8 таблицях та 1 додатку. Список літератури містить 56 джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

1.1. Сутність, класифікація та роль інвестування у розвитку підприємств

У будь-якій системі відтворення, незалежно від її соціально-економічної форми, інвестиції відіграють ключову роль у відновленні та розширенні виробничого потенціалу. Це, своєю чергою, сприяє підтриманню і прискоренню темпів економічного зростання. Якщо розглядати процес суспільного відтворення як сукупність виробництва, розподілу, обміну та споживання, то основна увага інвестицій спрямована на першу складову – виробництво, забезпечуючи матеріальну базу для його розвитку.

Термін «інвестиції» походить від латинського слова «investio», що означає «вкладати». Інвестиції можна визначити як капіталовкладення у різні галузі економіки як на національному, так і на міжнародному рівнях. Вони включають грошові кошти, майнові активи та інтелектуальні цінності, спрямовані на об'єкти підприємницької чи іншої діяльності з метою отримання доходу.

Інвестиції класифікуються за напрямками використання. Вони можуть бути спрямовані на формування основних фондів (наприклад, будівлі, машини, обладнання), оборотних засобів (виробничі запаси, товарно-матеріальні цінності), а також на нематеріальні активи (цінні папери, патенти, ліцензії тощо) [17].

Інвестиційна діяльність являє собою комплекс дій, здійснюваних фізичними та юридичними особами, а також державою, для реалізації інвестицій. У рамках підприємства це – цілеспрямований процес залучення необхідних інвестиційних ресурсів і їх раціонального розподілу згідно з обраними параметрами інвестиційної програми чи портфеля. Даний процес передбачає вибір ефективних об'єктів для вкладень та забезпечення успішної реалізації інвестиційних проєктів.

Інвестиції в підприємницькі об'єкти можуть здійснюватися у різних формах. Для їх обліку, аналізу і планування важливо застосовувати класифікацію за визначеними критеріями, що дозволяє оптимізувати управління інвестиційною діяльністю.

Нижченаведена класифікація інвестицій охоплює основні їхні характеристики і може бути розширена або деталізована залежно від специфічних потреб бізнесу чи досліджень.

За формами вкладення капіталу:

- Грошові активи: включають кошти, банківські депозити зі спеціальним цільовим призначенням, цінні папери.

- Майнові вкладення: інвестиції у рухоме (транспортні засоби, обладнання) та нерухоме (будівлі, земельні ділянки) майно.

- Інтелектуальна власність: права на авторські розробки, патенти, винаходи.

- Технологічні ресурси: знання, технічна документація, виробничий досвід, які оформлені у структурованому вигляді.

- Право на користування ресурсами: вкладення, що стосуються оренди чи використання землі, природних чи інших ресурсів.

- Інші активи: будь-які цінності, які можуть бути корисними для інвестування.

За об'єктами вкладення капіталу:

- Реальні інвестиції: капіталовкладення у матеріальні (обладнання, споруди) та нематеріальні активи (патенти, ліцензії).

- Фінансові інвестиції: вкладення коштів у різні фінансові інструменти, такі як акції, облігації.

За територіальною ознакою:

- Внутрішні: вкладення в межах країни.

- Іноземні: інвестиції, здійснювані міжнародними суб'єктами, включаючи фізичних осіб, іноземні уряди, міжнародні організації.

- Зарубіжні: капіталовкладення на території інших країн.

За характером участі інвестора:

- Прямі інвестиції: передбачають активну участь інвестора у виборі об'єктів вкладень і безпосереднє управління процесом інвестування.

- Непрямі інвестиції: здійснюються через фінансових посередників, таких як інвестиційні фонди чи банки.

За формами власності:

- Приватні інвестиції: кошти громадян, приватних підприємств і організацій недержавної форми власності.

- Державні інвестиції: фінансування за рахунок бюджетних коштів, вкладення державних підприємств та установ.

- Змішані інвестиції: поєднання приватних та державних вкладень.

За ступенем ризику:

- Безризикові інвестиції: вкладення, що гарантують стабільний дохід і не несуть ризику втрати капіталу.

- Ризикові інвестиції: вкладення з можливістю як значного прибутку, так і втрат капіталу.

За інвестиційною стратегією:

- Пасивні інвестиції: спрямовані на підтримання поточного рівня ефективності через заміну застарілих активів.

- Активні інвестиції: націлені на підвищення конкурентоспроможності компанії за рахунок модернізації, впровадження нових технологій чи розширення діяльності.

Ця класифікація дозволяє впорядкувати різноманіття форм і типів інвестицій для полегшення їх аналізу, управління та стратегічного планування [9].

Для того щоб забезпечити успішне функціонування в умовах конкурентного ринкового середовища, підприємство має систематично інвестувати власні або залучені ресурси в оновлення, розширення і диверсифікацію виробничих потужностей. В умовах сучасної економіки особливої важливості набуває створення

ефективної системи управління інвестиціями. Така система повинна спиратися на якісне інформаційне забезпечення, яке дозволяє за допомогою сучасних методів економічного аналізу отримувати та структурувати дані про фінансово-господарську діяльність підприємства, що сприятиме підвищенню її ефективності.

Аналізуючи поточний стан інвестиційної діяльності компаній, можна зазначити, що основним напрямком є реальне інвестування, яке реалізується у різних формах.

Водночас економічний механізм реалізації інвестиційної політики в Україні потребує більш детального наукового підґрунтя та розробки методичних рекомендацій. Серед основних напрямків удосконалення цього механізму можна виділити наступні:

- стимулювання активності інвестиційних процесів у рамках визначених державою стратегічних пріоритетів;
- посилення економічної відповідальності всіх залучених структур за результативність прийнятих рішень у сфері державного фінансування інвестицій;
- ефективне використання як комерційних, так і мобілізаційних методів розподілу фінансових ресурсів для реалізації пріоритетних інвестиційних проектів;
- створення механізмів, які були б вигідними для масового інвестора, з метою залучення вільних фінансових коштів у масштабні інвестиційні ініціативи [21].

Реалізація цих заходів сприятиме формуванню сприятливих економічних і правових умов для активізації інвестиційної діяльності в Україні, забезпечуючи основи для сталого розвитку та зміцнення економічної бази країни.

Управління інвестиційною діяльністю підприємства є процесом, який базується на науково обґрунтованих рішеннях щодо реалізації інвестиційних проектів. Основним методом підготовки таких рішень і водночас інструментом контролю за їх впровадженням виступає економічний аналіз. У сучасних умовах головна мета економічного аналізу інвестиційної діяльності полягає в оцінюванні інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання та виявленні найбільш

ефективних способів її реалізації. Це повністю відповідає ключовим завданням управління інвестиційними процесами на підприємствах.

В умовах формування ринкових відносин критично важливим для розвитку будь-якого підприємства є здатність ефективно здійснювати інвестиційну діяльність. Це включає раціональне управління фінансовими ресурсами, що дозволяє забезпечувати безперервність виробничих і збутових процесів, а також створювати умови для розширення і модернізації виробництва. Однак у контексті макроекономічних реалій України існує низка факторів, які стримують розвиток інвестиційної активності, тим самим посилюючи кризові явища в економіці.

Інвестиції є досить складним інструментом як на рівні окремого підприємства, так і на загальнодержавному рівні. Їх економічна сутність трактується по-різному в залежності від цілей конкретного дослідження. У науковій літературі цей термін може мати як широке, так і вузьке тлумачення, що ускладнює єдине розуміння і застосування інвестиційних підходів на практиці [37].

Таким чином, ефективне управління інвестиційними процесами на підприємствах вимагає системного підходу, який враховує економічні, фінансові й ринкові аспекти, а також вплив зовнішніх макроекономічних факторів. Це дозволить підприємствам адаптуватися до сучасних умов і сприяти їх сталому розвитку.

Інвестиції визначаються як економічні ресурси, спрямовані на збільшення реального капіталу суспільства. Вони охоплюють широкий спектр діяльності, зокрема:

- розширення виробничих потужностей та оновлення технологій;
- створення і розвиток виробничої інфраструктури;
- формування товарно-матеріальних запасів і резервів;
- будівництво та вдосконалення соціальної інфраструктури;
- навчання, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів;
- розвиток наукової діяльності та забезпечення її функціонування [9].

У сучасній економічній науці інвестиції вважаються базовою економічною категорією, яка виступає фундаментом для ієрархії інших понять. Вони відображають сутність процесу відтворення суспільного капіталу, включаючи капіталовкладення у різні галузі як всередині країни, так і за її межами.

Закордонний досвід демонструє різноманітні інтерпретації поняття «інвестиції», що пов'язано з особливостями економічних традицій і підходів різних наукових шкіл. Ці варіації відіграли важливу роль у формуванні теорії інвестицій. Значний внесок у розуміння цієї категорії зробив Джон Мейнард Кейнс, лауреат Нобелівської премії. У своїй концепції він зазначав, що інвестиції — це «поточне збільшення вартості капітального майна в результаті виробничої діяльності за певний період» і «та частина прибутку, яка не була витрачена на споживання».

Це визначення акцентує увагу на двох аспектах інвестицій. З одного боку, вони відображають обсяг акумульованого доходу, спрямованого на накопичення, тобто потенційний інвестиційний попит. З іншого боку, інвестиції проявляються як вкладення, які забезпечують приріст капітального майна, тобто реалізацію попиту і пропозиції на інвестиційному ринку.

Варто підкреслити, що інвестиції не обмежуються лише прибутком як основним джерелом фінансування. У процесі інвестування можуть бути досягнуті й інші ефекти, що забезпечують розширення ресурсної бази та підвищення ефективності використання капіталу.

У Законі України «Про інвестиційну діяльність» поняття інвестицій визначено як «усі види майнових і інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку (доходу) або досягнення соціального ефекту» [15]. Згідно з вітчизняним законодавством, інвестиції можуть бути представлені в різних формах: грошовій, матеріальній, у вигляді майнових прав або інших цінностей. Це визначення підкреслює, що використання будь-яких ресурсів передбачає їх вкладення у вигляді матеріальних, фінансових чи людських цінностей, що є основою інвестиційної діяльності.

Багато дослідників вважають трактування інвестицій, подане в Законі України «Про інвестиційну діяльність», одним із найкращих, оскільки воно відображає як сутність інвестицій, так і процес їх вкладання для отримання прибутку чи соціального ефекту. Крім того, це визначення містить елементи класифікації інвестицій, що робить його практично корисним. Однак таке формулювання не повністю охоплює економічну природу інвестицій як багатогранного явища, обмежуючи його рамками конкретного використання ресурсів для досягнення визначених цілей — комерційних чи соціальних.

З огляду на це, А.В. Вороніна пропонує ширший підхід до визначення інвестицій, розглядаючи їх як «усі види економічних ресурсів, що вкладаються в поточному періоді у відповідні об'єкти, створення яких сприяє забезпеченню розширеного відтворення. Використання цих ресурсів компенсує інвестору відмову від поточного споживання, забезпечуючи у майбутньому отримання вигід» [6]. Це трактування підкреслює довгостроковий характер інвестицій та їх роль у забезпеченні сталого розвитку, акцентуючи увагу на взаємозв'язку між відмовою від негайного споживання і перспективою майбутніх вигод.

Для того щоб зрозуміти роль інвестицій у функціонуванні та розвитку економіки, важливо проаналізувати поняття валових і чистих інвестицій.

Валові інвестиції представляють собою загальний обсяг фінансових ресурсів, інвестованих протягом певного періоду, спрямованих на будівництво нових об'єктів, придбання виробничих засобів і збільшення товарно-матеріальних запасів. На відміну від цього, чисті інвестиції визначаються як валові інвестиції за вирахуванням суми амортизаційних відрахувань, здійснених у тому ж періоді.

Динаміка зміни показника чистих інвестицій є важливим індикатором стану економічного розвитку країни, дозволяючи оцінювати співвідношення між простим і розширеним відтворенням. Якщо значення чистих інвестицій має від'ємне значення, це свідчить про зменшення виробничого потенціалу, що може призвести до скорочення обсягів випуску продукції. У разі, коли чисті інвестиції дорівнюють

нулю, економіка не демонструє зростання, оскільки її виробничий потенціал залишається на незмінному рівні. Навпаки, позитивне значення чистих інвестицій є свідченням економічного зростання, адже це забезпечує розширене відтворення ресурсів, необхідних для виробництва.

Збільшення обсягів чистих інвестицій позитивно впливає на зростання прибутків. Причому темпи зростання прибутків перевищують темпи зростання чистих інвестицій. Цей економічний феномен, коли збільшення інвестицій спричиняє значно більший приріст прибутків, відомий у теорії як «ефект мультиплікатора» [28]. Цей процес відіграє ключову роль у стимулюванні економічної активності та посиленні темпів розвитку.

Стратегічний процес управління інвестиційною діяльністю підприємств, представлений на рис. 1.1, включає кілька ключових етапів, які забезпечують ефективне планування і реалізацію інвестиційної політики.

На першому етапі визначаються стратегічні цілі інвестиційної діяльності, які повинні бути узгоджені із загальною стратегією економічного розвитку підприємства. Ці цілі формуються залежно від довгострокових пріоритетів і можуть включати такі аспекти, як забезпечення приросту капіталу, підвищення рівня прибутковості інвестицій, зростання доходів від інвестиційної діяльності, трансформація технологічної структури капіталовкладень, зміна спрямованості інвестиційних програм за галузями або регіонами. Важливим є врахування стадій життєвого циклу підприємства та його господарських цілей під час формування цих стратегічних цілей.

Наступний етап реалізації стратегічних цілей інвестиційної діяльності передбачає два основні напрями. Перший напрямок охоплює розробку стратегічних напрямків інвестиційної діяльності, які базуються на визначених цілях. Другий напрямок зосереджується на формуванні стратегії отримання та ефективного використання інвестиційних ресурсів. Цей етап є найбільш критичним, оскільки

саме тут приймаються ключові рішення щодо подальшої діяльності підприємства у сфері інвестицій.

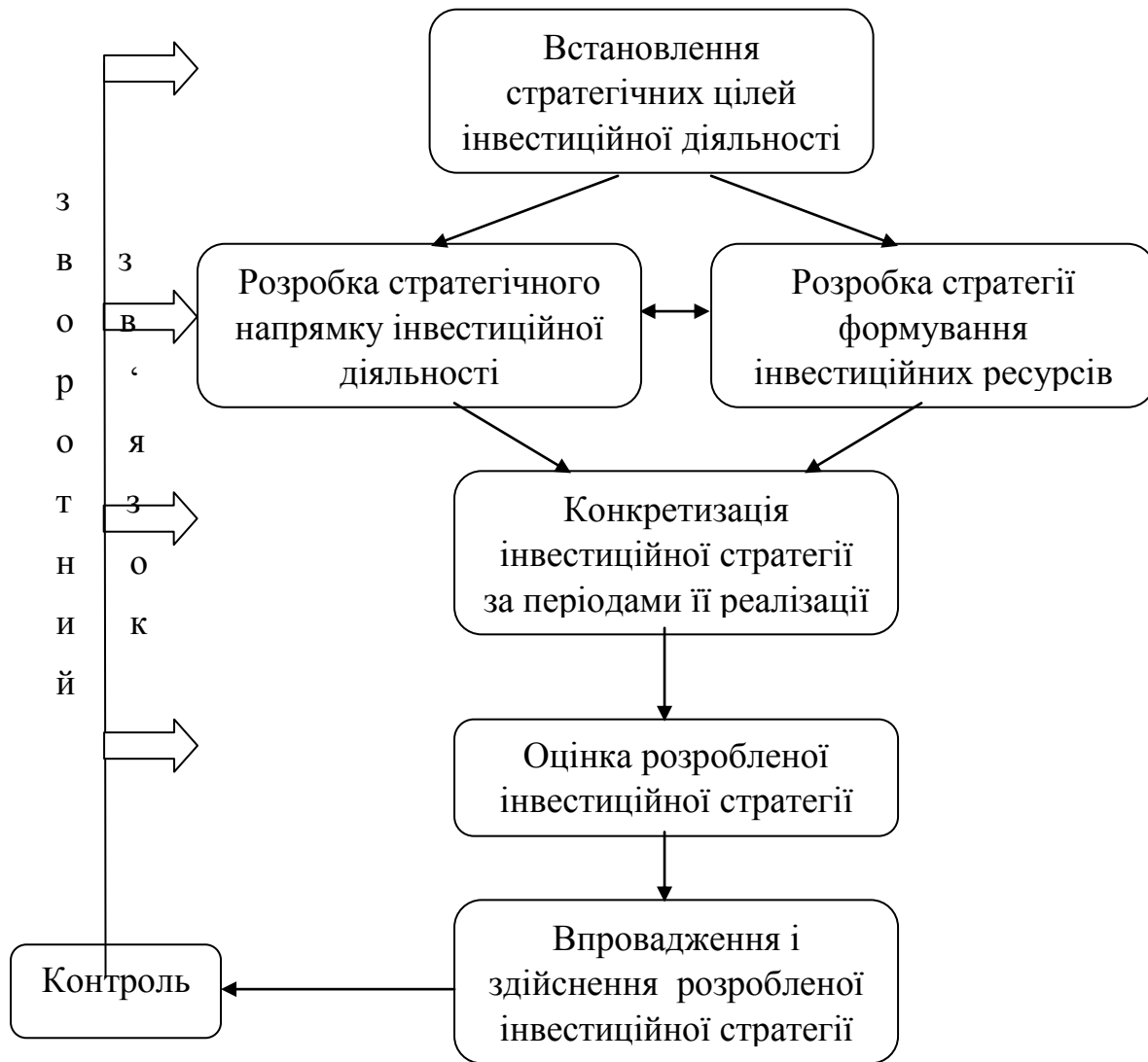

Рис. 1.1. Стратегічний процес управління інвестиційною діяльністю підприємства

Розробка стратегічних напрямків інвестиційної діяльності має спиратися на систему цілей, визначених на попередньому етапі. Вибір конкретного напрямку інвестиційної діяльності суттєво залежить від стадії життєвого циклу підприємства. Наприклад, для підприємств, що перебувають на етапі зростання, основним

пріоритетом може бути активна інвестиційна діяльність, спрямована на розширення виробничих потужностей. Водночас підприємства на етапі зрілості можуть фокусуватися на модернізації технологій або диверсифікації виробництва.

Таким чином, стратегічний процес управління інвестиційною діяльністю забезпечує цілісне планування, адаптоване до специфіки підприємства, що дозволяє максимально ефективно використовувати інвестиційні ресурси для досягнення стратегічних цілей і зміцнення конкурентних позицій на ринку.

На стадії зародження бізнесу компанії потребують значних інвестицій, оскільки саме в цей період формуються основи її конкурентних переваг. Успішні вкладення в цей етап забезпечують компанії можливість зайняти сильну конкурентну позицію на ринку. У той же час компанії, які не змогли створити конкурентних переваг, змушені розглядати можливість виходу з ринку для мінімізації збитків [50].

На стадії зростання підприємства природно орієнтуються на розширення ринку. Для підтримки успіху необхідні значні інвестиції, спрямовані на консолідацію існуючих маркетингових ніш, освоєння нових ринків, а також активне просування товарів і послуг. Компанії також мають визначитися з вибором базової стратегії. Наприклад, слабкі гравці можуть обрати стратегію фокусування на конкретному сегменті ринку, щоб уникнути конкуренції з лідерами.

На стадії уповільнення зростання посилюється конкуренція між гравцями ринку. Компанії з сильними конкурентними позиціями повинні спрямовувати ресурси на розширення своєї частки ринку, часто за рахунок слабших конкурентів. Характер інвестицій залежить від обраної стратегії. Наприклад, цінові лідери під час загрози цінової війни можуть інвестувати у вдосконалення управління вартістю, тоді як компанії з диференційованою стратегією зосереджуються на розширенні продуктової лінійки та розвитку мережі збуту.

На стадії зрілості підприємства стикаються з посиленням конкурентного тиску та прагнуть захистити свої позиції на ринку. Інвестиції спрямовуються на підтримку

обраної стратегії, і в цей період основною метою компаній стає повернення раніше вкладених коштів. Якщо раніше прибутки часто реінвестувалися у бізнес, а дивіденди залишалися мінімальними, то на цьому етапі компанії можуть орієнтуватися на максимізацію прибутку для власників.

Формування стратегії інвестиційних ресурсів відіграє ключову роль у забезпеченні стабільної інвестиційної діяльності компанії. Ця стратегія має передбачати безперервне фінансування запланованих проєктів, ефективно використання власних ресурсів і довгострокову фінансову стійкість підприємства. Оптимальний підхід до управління інвестиційними ресурсами дозволяє підприємству не лише зберігати конкурентоспроможність, а й забезпечувати стале зростання у майбутньому.

У процесі розробки стратегії формування інвестиційних ресурсів компанія проходить кілька ключових етапів, кожен із яких спрямований на забезпечення ефективності інвестиційної діяльності та стабільності фінансування.

1. Прогнозування потреби в загальному обсязі інвестиційних ресурсів. На цьому етапі здійснюється оцінка фінансових потреб підприємства для реалізації запланованих інвестиційних проєктів. Визначаються як загальний обсяг коштів, необхідних для інвестування, так і їх розподіл між різними напрямками діяльності. Цей процес враховує як поточні, так і майбутні фінансові вимоги, пов'язані з реалізацією стратегічних цілей підприємства.

2. Вивчення можливостей формування інвестиційних ресурсів за рахунок різних джерел. На цьому етапі аналізуються доступні джерела фінансування, які підприємство може використовувати для забезпечення інвестиційної діяльності. Хоча джерел фінансування існує багато, їх зазвичай класифікують на три основні категорії:

- Самофінансування. Це включає використання власних фінансових ресурсів підприємства, таких як нерозподілений прибуток або внутрішньогосподарські

резерви. Цей підхід забезпечує автономність у прийнятті рішень, але може бути обмежений за обсягом доступних коштів.

- Боргове зовнішнє фінансування. Передбачає залучення позикових коштів, таких як банківські кредити, облігації або інші форми боргового фінансування. Цей підхід дозволяє залучити значні кошти, але вимагає обґрунтованого підходу до управління зобов'язаннями.

- Прямі інвестиції. Включають фінансові вкладення від зовнішніх інвесторів, які зацікавлені у довгостроковій співпраці. Цей метод є ефективним для залучення великих капіталовкладень, але пов'язаний із необхідністю поділу управлінських повноважень чи прибутку [39].

Ретельний аналіз і збалансоване використання зазначених джерел фінансування дають змогу підприємству не лише забезпечити потреби в інвестиційних ресурсах, але й підтримувати фінансову стійкість і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

1.2. Особливості управління інвестиційним проектами в сучасних умовах

Підприємства, що функціонують на території України, постійно стикаються із динамічним та нестабільним середовищем, яке вимагає від менеджменту швидкої адаптації до змін. Це стосується й інвестиційного середовища, яке є важливою складовою загальної діяльності підприємства. Ефективне управління інвестиційною діяльністю спирається на спеціально розроблений механізм, який інтегрується у загальну методологію управління цією сферою.

Механізм управління інвестиційною діяльністю побудований на загальноекономічних принципах, що дозволяють розглядати підприємства як відкриті системи. Такі системи мають у своєму розпорядженні матеріальні, трудові, фінансові та інформаційні ресурси, які здатні трансформуватися під впливом

зовнішніх і внутрішніх факторів. Такий підхід забезпечує гнучкість і адаптивність підприємства в умовах ринкових змін.

Ефективність функціонування і розвитку підприємств на всіх етапах їхнього життєвого циклу значною мірою залежить від інвестиційної діяльності. Саме вона є ключовим елементом господарської діяльності, який визначає здатність підприємства до розширення, модернізації та оновлення. Ефективне використання сучасних методологій управління інвестиціями стає вирішальним фактором для досягнення позитивних результатів. Соціально-економічні реформи, що тривають в Україні, підкреслюють необхідність удосконалення наявної теоретичної бази, яка стосується сутності, особливостей та методів управління інвестиційними процесами.

Таким чином, управління інвестиційною діяльністю підприємства являє собою системний та інтегрований процес. Цей процес базується на сукупності принципів, організаційно-економічних методів, а також спеціальних технік для розробки й реалізації управлінських рішень. Управління інвестиціями передбачає цілеспрямоване регулювання руху капіталу, який вкладається у відповідні інвестиційні об'єкти, з метою отримання прибутку, доходу чи досягнення інших корисних результатів.

Процес управління інвестиційною діяльністю підприємства зазнає впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. До внутрішніх відносяться чинники, які підприємство може контролювати і управляти ними, тоді як зовнішні перебувають поза сферою його прямого впливу.

Зовнішнє середовище охоплює чинники макро- і мезорівнів. Сюди входять економічні умови, політична ситуація, демографічні зміни, соціальні аспекти, науково-технічний прогрес, стан конкуренції, ринкова кон'юнктура та специфічні галузеві фактори. Ці елементи створюють загальні рамки, в яких здійснюється інвестиційна діяльність, і визначають ключові виклики та можливості для підприємства.

Внутрішнє середовище включає аспекти, які підприємство може активно впливати і вдосконалювати. До таких чинників належать виробничі ресурси, кадровий потенціал, фінансові можливості, інноваційна активність, рівень інформаційного забезпечення та ефективність маркетингових заходів. Ці елементи безпосередньо впливають на управління інвестиційними процесами і визначають ефективність їх реалізації [11].

Оскільки управління інвестиційною діяльністю є складовою частиною загальної системи управління підприємством, важливо забезпечити її гармонійну координацію з іншими підсистемами, такими як управління виробництвом, маркетингом, фінансами, кадрами тощо. Для цього необхідно дотримуватись чітко визначених принципів і послідовних етапів під час формування системи управління інвестиційною діяльністю. Принципи, які слугують основою для такого управління, забезпечують узгодженість, адаптивність і системність в управлінському процесі, що дозволяє ефективно досягати поставлених цілей (рис. 1.2.).

Рис. 1.2. Класифікація принципів управління інвестиціями

Процес управління інвестиційною діяльністю підприємства передбачає виконання низки ключових етапів. Спершу проводиться аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на діяльність компанії. Далі відбувається визначення цілей інвестування, які мають відповідати загальній стратегії розвитку підприємства. Наступним кроком є формування інвестиційної стратегії, яка визначає основні напрями використання ресурсів і вибір інвестиційних проектів. Після цього розробляються конкретні заходи для реалізації інвестиційних планів, включаючи організацію їх фінансування, управління ризиками та контроль за виконанням. Завершальним етапом є оцінка ефективності реалізованих заходів і аналіз досягнутих результатів, що дозволяє вдосконалити управління в майбутньому.

На основі проведеного аналізу можна виділити головні характеристики управління інвестиційною діяльністю підприємства. По-перше, цей процес є складовою загальної системи управління компанією і базується на чітко визначених цілях. Управління інвестиціями передбачає гнучкість і здатність оперативно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, враховуючи такі чинники, як економічна ситуація, ринкова кон'юнктура та технологічні зміни. Для досягнення ефективності управління необхідно забезпечити якісну інформаційну підтримку, що включає аналітичні дані та прогнози [49].

Крім того, управління інвестиційною діяльністю спрямоване на досягнення конкретних цілей, які можуть бути економічними (зростання прибутковості чи обсягу виробництва), інноваційними (впровадження нових технологій), соціальними (створення робочих місць), екологічними (зменшення негативного впливу на довкілля) тощо. Реалізація інвестиційних проектів має здійснюватися на основі чітко сформованої стратегії, що враховує всі аспекти діяльності підприємства. Таким чином, ефективне управління інвестиційною діяльністю дозволяє забезпечити стійкий розвиток і зміцнення конкурентних позицій компанії.

Механізм управління інвестиційною діяльністю підприємства включає стандартні компоненти системи управління, такі як планування, аналіз, організація,

контроль, оцінка та стимулювання інвестиційної діяльності. Окрім цього, він має унікальні елементи, які характеризуються специфічними інструментами залучення інвестицій, методами розподілу інвестиційних ресурсів, стратегіями підвищення активності в інвестиційній сфері та факторами, що сприяють формуванню інвестиційної привабливості підприємства.

Управлінський механізм інвестиційної діяльності підприємства можна визначити як інтегровану систему організаційно-економічних форм, методів, інструментів і регуляторів, спрямованих на оптимізацію інвестиційних процесів. Він ґрунтується на взаємозв'язку мотиваційного, правового, ресурсного та методичного забезпечення і має на меті визначення оптимального обсягу інвестицій, їхньої структури, стратегічних напрямів і способів реалізації. Основною метою цього механізму є досягнення максимального корисного ефекту від вкладених ресурсів та забезпечення стабільності фінансово-господарської діяльності підприємства як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Ключові складові механізму управління інвестиційною діяльністю підприємств охоплюють інструменти планування інвестиційних проектів, методи аналізу ефективності вкладень, моделі ресурсного забезпечення, підходи до організації інвестиційного процесу, систему контролю виконання інвестиційних заходів та механізми оцінки результативності реалізованих проектів. Їх взаємодія представлена на рис. 1.3, що наочно ілюструє комплексний підхід до управління інвестиціями в сучасних умовах.

Механізм управління інвестиційною діяльністю підприємства являє собою чітко структуровану послідовність управлінських дій, які включають планування, реалізацію, контроль і оцінку інвестиційних процесів. Це система процесів і стадій, що реалізуються через відповідні процедури та інструменти управління, а також комплекс інституціональних та організаційних структур, які використовують різноманітні форми та методи для досягнення стратегічних цілей.

Сучасна система управління підприємством повинна бути адаптивною та здатною швидко реагувати на динамічні зміни економічного середовища. В умовах змінності ринкових умов важливо забезпечувати ефективність не лише в залученні інвестиційних ресурсів, але й у їх раціональному використанні, орієнтуючись на довгострокове зростання вартості підприємства.

Рис. 1.3. Механізм управління інвестиційною діяльністю на підприємствах

Таким чином, механізм управління інвестиційною діяльністю є інтегрованим інструментом, що поєднує стратегічне планування, оперативну реалізацію та постійний моніторинг, спрямований на забезпечення стабільного економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності компанії.

Війна в Україні створила безпрецедентні виклики для бізнесу, поставивши значну кількість підприємств на межу виживання. Багато успішних компаній були зруйновані або змушені переміщатися в безпечніші регіони, фактично починаючи діяльність з нуля. Значна частина підприємств зазнала серйозних фінансових втрат: третина втратила понад 50% доходів, чверть - 25-50%, а кожен десятий підприємець

повністю втратив джерела доходу і можливість працювати. Попри ці труднощі, більшість підприємств намагаються відновити діяльність, адаптуючи свої бізнес-моделі до нових реалій.

Сучасна картина роботи бізнесу демонструє різноманіття підходів: значна частина підприємств використовує віддалений або змішаний формат роботи. Наприклад, 55% середніх, 52% великих, 45% малих і середніх підприємств, а також 41% мікропідприємств комбінують автономний і дистанційний режими. Водночас третина малих і середніх підприємств продовжує працювати виключно в офлайн, тоді як третина мікропідприємств функціонує здебільшого дистанційно. Віддалену діяльність переважно з території України ведуть 20% мікропідприємств, 12% малих, 10% середніх і 20% великих компаній.

Однією з ключових проблем в умовах війни є пошук фінансування для інвестиційних проєктів, реструктуризації та модернізації наявних підприємств. Ця ситуація ускладнюється воєнним станом, оголошеним 24 лютого 2022 року, що значно вплинув на управління інвестиційними проєктами. Багато компаній були змушені переглянути свої стратегічні плани, зокрема міжнародні й внутрішні, відмовляючись від частини з них.

Наслідки воєнного стану багатогранні й включають такі виклики, як:

- значний рівень інфляції;
- підвищення кіберризиків;
- розвиток нових конкуруючих економік;
- перехід до поновлюваних джерел енергії;
- необхідність забезпечення стабільності ланцюжків поставок;
- зміна пріоритетів серед зацікавлених сторін.

Ці фактори вимагають від бізнесу не лише адаптації, але й впровадження нових підходів до управління інвестиціями та стратегічного планування, щоб забезпечити стійкість у надзвичайно складних умовах.

Згідно з інформацією, оприлюдненою через онлайн-сервіс державних послуг «Дія», у період з 1 березня по 1 серпня 2022 року в Україні було зареєстровано 97 803 нових суб'єкти господарювання, включаючи індивідуальних підприємців. Ці дані свідчать про позитивну динаміку розвитку малого та середнього бізнесу (МСБ), що є важливим компонентом національної економіки. Однак, варто зазначити, що не всі з новостворених підприємств змогли досягти фінансової стабільності та прибутковості.

Ведення підприємницької діяльності в умовах воєнного стану є надзвичайно складним завданням, але воно має вирішальне значення для економіки та соціального забезпечення. Окрім необхідності зберігати життєздатність бізнесу, підприємства відіграють ключову роль у забезпеченні зайнятості населення та підтримці збройних сил країни.

Українські компанії демонструють високий рівень залученості у підтримку національної боротьби за незалежність. Згідно з дослідженнями, 89,7% підприємств беруть активну участь у підтримці України в умовах війни, причому 63% із них здійснюють цю діяльність на волонтерських засадах. Ця активність є яскравим свідченням не лише стійкості бізнесу, але й його соціальної відповідальності та значущої ролі у відновленні та підтримці економіки країни в кризових умовах.

У сучасних умовах постійної динаміки економічного середовища та появи нових ризиків, економічна стійкість підприємств стає однією з найбільш уразливих характеристик. Це зумовлює необхідність створення стратегічної системи управління економічною безпекою, яка повинна бути достатньо гнучкою та здатною трансформуватися під впливом змін у зовнішньому та внутрішньому середовищах.

Ефективні стратегії управління економічною стабільністю та безпекою мають враховувати як динамічні, так і статичні аспекти, забезпечуючи їх гармонійне поєднання. Такий підхід зумовлений низкою факторів: непередбачуваністю змін у зовнішньому середовищі, обмеженими можливостями для абсолютного контролю за ситуацією, конфліктом інтересів у різних секторах діяльності тощо.

Система управління інвестиційним середовищем передбачає реалізацію низки елементів, що забезпечують раціональне управління інвестиційними ресурсами та створення сприятливих умов для функціонування інвестиційної сфери. Ці елементи працюють у комплексі, формуючи цілісну систему, яка дозволяє максимально ефективно використовувати наявні інвестиційні ресурси та досягати визначених цілей.

Особливістю системи управління інвестиційним кліматом в умовах воєнного стану є її адаптація до специфічних викликів, зокрема управління інвестиційними портфелями та зменшення ризиків, пов'язаних із збройним конфліктом. Ці характеристики інтегрують загальні принципи управління інвестиціями та одночасно враховують реалії сучасного соціально-економічного становища.

Водночас соціально-економічна стабільність України залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх чинників, включаючи успіхи оборонних сил, військову підтримку міжнародної спільноти та фінансову допомогу від демократичних країн. У зв'язку з цим система управління інвестиційним середовищем повинна бути здатною адаптуватися до унікальних викликів і змінюватися відповідно до конкретних обставин, що виникають у процесі економічної діяльності [26].

Стратегічне управління можна охарактеризувати як багаторівневий формалізований процес, що забезпечує узгодження взаємодії між організацією та її зовнішнім середовищем, спрямоване на досягнення поставлених цілей. Цей процес передбачає формулювання та реалізацію ефективних стратегій, які враховують динамічність зовнішнього середовища і забезпечують баланс між внутрішніми компонентами підприємства. Для ухвалення стратегічних рішень керівники господарств зобов'язані аналізувати вплив як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, причому зовнішнє середовище, особливо професійне, є найскладнішим і найбільш мінливим. Результати цього аналізу виступають базою для ухвалення рішень щодо вибору оптимального стратегічного підходу.

В умовах воєнного стану управління інвестиційними ресурсами набуває особливого значення. Це період, коли економічна стабільність, безпека і загальний стан ринкової системи можуть значно погіршуватися. Тому для ефективного управління інвестиційним середовищем необхідно використовувати специфічні методи та підходи, адаптовані до воєнних умов. Підприємства мають враховувати низку чинників, включаючи аналіз політичних, економічних та безпекових ризиків, пошук нових можливостей, перебалансування портфелів, оцінку фінансової стійкості та налагодження співпраці із зовнішніми партнерами.

Управління ключовими аспектами інвестиційного середовища під час війни значно впливає на залучення як прямих іноземних інвестицій, так і портфельних вкладень. У цьому контексті важливим є впровадження системного аналізу ризиків і пошук шляхів використання наявних можливостей для забезпечення фінансової стійкості. Це сприяє ребалансуванню портфелів, підвищенню конкурентоспроможності та ефективності використання інвестиційних ресурсів.

Інноваційне середовище, зокрема під час економічних криз чи війни, може стати інструментом для забезпечення стабільності та розвитку суб'єктів господарювання. Використання інструментів, спрямованих на накопичення та використання конкурентоспроможності, дозволяє підприємствам адаптуватися до змін і досягати стратегічних переваг [37].

Загалом, стратегічне управління підприємством під час воєнного стану передбачає формування конкурентних переваг, забезпечення ефективної позиції на ринку та підтримку стабільності в умовах постійних змін. Це вимагає глибокого аналізу поточного стану підприємства, адаптації до викликів зовнішнього середовища і чіткого визначення напрямків розвитку для збереження та зміцнення позицій у ринковому просторі.

Бойові дії на території України завдали суттєвого удару по доходах українських підприємств. Третина з них втратила понад половину своїх доходів, близько чверті підприємств зазнали зменшення доходів на 25-50%, а кожен десятий

підприємець повністю втратив можливість отримувати прибуток від своєї діяльності. Незважаючи на такі виклики, значна кількість компаній намагається відновити свою діяльність, використовуючи поєднання віддаленої та автономної роботи як основні формати функціонування.

Важливими компонентами управління інвестиційним середовищем є такі елементи: розробка та реалізація стратегії інвестування, ефективне управління ризиками, оцінювання поточних умов, управління портфелем інвестицій, постійний моніторинг та прогнозування, дотримання нормативних вимог, проведення досліджень і сприяння розвитку. Ефективне управління господарською діяльністю передбачає врахування унікальних особливостей функціонування підприємств, які впливають на створення та підтримання управлінських систем.

1.3. Методичні основи визначення ефективності стратегій управління інвестиційними проектами

Аналіз ефективності інвестиційних проєктів є одним із ключових етапів управління реальними інвестиціями, адже від якості такого аналізу залежить обґрунтованість прийняття рішень щодо доцільності впровадження конкретного інвестиційного проєкту на підприємстві.

Дослідження сучасних наукових джерел свідчить про доцільність розгляду оцінювання інвестиційної діяльності як багаторівневого процесу, який включає послідовні етапи, взаємопов'язані між собою та спрямовані на досягнення єдиної мети. Кожен із етапів цього процесу базується на використанні певної системи показників, що дає змогу оцінити стан інвестиційної діяльності підприємства та визначити доцільність переходу до наступного етапу. Значна кількість факторів, що впливають на успішність інвестиційної діяльності, обумовлює необхідність використання багатогранного підходу в аналізі. Зокрема, у дослідженнях важливо враховувати соціальні, економічні, фінансові, маркетингові та екологічні параметри.

Це зумовлює потребу в доповненні процесу оцінювання додатковими етапами, які включають аналіз інвестиційної стратегії підприємства, науково-технічну, інституційну, екологічну та соціальну оцінку інвестиційних проєктів [23].

На основі цього було визначено три основні рівні оцінювання інвестиційної діяльності, кожен із яких відповідає певному етапу управління довгостроковими інвестиціями та фазам життєвого циклу інвестиційних проєктів (Додаток А):

1. Ретроспективний рівень – аналіз минулого досвіду реалізації інвестиційних проєктів, що дозволяє оцінити їхню ефективність та виявити чинники, які вплинули на досягнення цілей.

2. Перспективний рівень – спрямований на прогнозування майбутніх результатів інвестиційної діяльності з урахуванням ринкових умов та стратегічних цілей підприємства.

3. Оперативний рівень – оцінка поточного стану інвестиційних проєктів, спрямована на забезпечення їх успішної реалізації та своєчасну адаптацію до змін.

Ця багаторівнева система оцінювання дозволяє забезпечити всебічний аналіз інвестиційної діяльності, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень та підвищенню ефективності інвестиційної політики підприємства.

Оцінювання інвестиційної діяльності на першому рівні зосереджено на аналізі результатів минулих періодів. Метою цього етапу є виявлення ефективності вкладень через аналіз їхнього впливу на всі аспекти господарської діяльності підприємства, оцінку виконання прогнозованих показників та досягнення запланованих цілей інвестування. Особлива увага приділяється визначенню причин відхилень фактичних результатів від запланованих [44].

На другому рівні аналізуються перспективні інвестиційні проєкти. Цей етап спрямований на оцінку доцільності запланованої інвестиційної діяльності з урахуванням прогнозів та стратегічних пріоритетів підприємства. Такий підхід дозволяє забезпечити обґрунтованість ухвалення рішень про реалізацію майбутніх проєктів.

Третій рівень стосується оперативного аналізу управлінських рішень, що стосуються конкретних інвестиційних проєктів. Цей рівень є особливо важливим на етапі впровадження проєктів, оскільки забезпечує контроль і корекцію поточних дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей.

Для функціонуючих підприємств перший рівень оцінювання є особливо важливим, оскільки вони мають потребу в розумінні свого поточного фінансового та майнового стану, а також аналізу виробничих і збутових питань. Важливим аспектом також є оцінка ефективності вже реалізованих інвестиційних напрямів, що допомагає оптимізувати стратегії подальшої діяльності.

При оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства ключове значення надається комплексному аналізу окремих аспектів його діяльності, які представлені на рисунку 1.4. Цей аналіз дозволяє сформувати об'єктивну картину фінансової стійкості, рентабельності та перспективності підприємства як суб'єкта інвестиційної діяльності.

Рис. 1.4. Основні напрямки аналізу інвестиційної привабливості підприємства

Оборотність активів є ключовим показником, що демонструє швидкість, з якою вкладені кошти повертаються у процесі діяльності підприємства. Хоча

зовнішні чинники, такі як економічне середовище чи кон'юнктура ринку, можуть впливати на тривалість обороту, головну роль відіграють внутрішні фактори, серед яких ефективність реалізації маркетингових, виробничих і фінансових стратегій. Висока оборотність активів свідчить про раціональне використання ресурсів і зменшення часу, необхідного для повернення вкладених коштів.

Прибутковість капіталу є одним із найважливіших показників ефективності інвестування. Основна мета інвестиційної діяльності полягає в отриманні високого рівня прибутку у процесі використання капіталу. Аналіз прибутковості дозволяє оцінити здатність підприємства генерувати дохід на вкладений капітал, а також визначити потенціал зростання цього доходу. Співставлення прибутку з обсягом інвестованих ресурсів надає можливість оцінити рентабельність вкладень.

Фінансова стійкість підприємства оцінюється через аналіз структури інвестиційних ресурсів і джерел фінансування. Вона дозволяє ідентифікувати ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю, та визначити оптимальність використання власних і залучених коштів. Стійка фінансова база підприємства свідчить про його здатність ефективно працювати у довгостроковій перспективі, мінімізуючи ризики неплатоспроможності.

Ліквідність активів характеризує здатність підприємства своєчасно покривати свої короткострокові зобов'язання шляхом реалізації активів. Аналіз ліквідності дозволяє оцінити рівень короткострокових ризиків та здатність запобігати фінансовим труднощам, зокрема можливному банкрутству. Стабільна ліквідність є показником низького рівня інвестиційних ризиків у короткостроковому періоді.

Для визначення інвестиційної привабливості підприємства необхідно проводити комплексний аналіз його маркетингової, виробничої та фінансової діяльності. Це включає дослідження ключових факторів, що впливають на рівень прибутковості, а також оцінку потенціалу для її збільшення у майбутньому. Такий всебічний підхід дає змогу виявити сильні сторони підприємства та його можливості для залучення нових інвестицій.

Методологічні основи аналізу ефективності реальних інвестицій, адаптовані до сучасних умов функціонування економіки України, повинні базуватися на чітко визначених принципах і алгоритмах розрахунку ключових показників. Усі основні принципи й відповідні показники, що забезпечують якісний аналіз інвестиційної діяльності, представлені на рисунку 1.5.

Рис. 1.5. Визначальні принципи й основні показники оцінки реальних (виробничих) інвестицій

Перший ключовий принцип полягає у визначенні повернення вкладеного капіталу шляхом розрахунку грошового потоку. Цей показник характеризує обсяг коштів, отриманих у процесі експлуатації інвестиційного об'єкта. Грошовий потік може оцінюватися двома способами: шляхом аналізу диференційованих потоків за кожний рік функціонування об'єкта або через розрахунок середньорічного значення.

Другий важливий принцип передбачає приведення усіх фінансових величин,

таких як обсяг капіталовкладень і майбутніх грошових потоків, до теперішньої вартості. Це зумовлено тим, що кошти, які інвестуються, зазвичай значно передують моменту їхнього повернення у формі доходів. Зокрема, інвестування часто відбувається не одномоментно, а протягом певного періоду. У зв'язку з цим, для об'єктивної оцінки ефективності, всі майбутні вкладення, крім початкових, повинні бути приведені до їхньої вартості на поточний момент часу. Таке дисконтування проводиться для кожного року інвестиційного циклу окремо, враховуючи специфіку розподілу вкладень у часі.

Ці методичні підходи дозволяють забезпечити точність і обґрунтованість оцінки ефективності інвестиційних проектів, що є важливою умовою для ухвалення управлінських рішень щодо їхньої реалізації.

Третій принцип передбачає використання диференційованої ставки відсотка для дисконтування грошових потоків, отриманих від реалізації різних інвестиційних проектів. Рівень доходу розраховується з урахуванням декількох ключових чинників, серед яких середня реальна ставка депозиту, темп інфляції, премія за ризик, а також низька ліквідність активів. При оцінюванні проектів, що мають різний ступінь ризику або тривалість інвестиційного циклу, важливо враховувати ці відмінності шляхом застосування диференційованої дисконтної ставки, яка відповідає характеристикам кожного проекту.

Четвертий принцип полягає в адаптації формули ставки відсотка залежно від мети, з якою оцінюються інвестиції. У процесі розрахунків показників ефективності для обчислення дисконтної ставки можуть бути використані різні підходи:

- середня ставка депозиту або кредиту;
- індивідуальна дохідність конкретного інвестиційного проекту, яка враховує інфляційні ризики, ризик неплатоспроможності та рівень ліквідності активів;
- альтернативна ставка дохідності для інших потенційно доступних напрямів інвестування;
- рівень дохідності, який підприємство отримує від своєї поточної

господарської діяльності.

Ці підходи дозволяють адаптувати методику оцінки відповідно до специфічних умов кожного проекту, підвищуючи точність результатів.

Загальна якість і цінність оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів залежить від двох основних чинників. Перш за все, це точність, повнота і достовірність вихідних даних, що використовуються для аналізу. Другою важливою умовою є коректний вибір і застосування методів обробки та аналізу цих даних, які забезпечують адекватність і обґрунтованість зроблених висновків. Тільки за цих умов можна отримати об'єктивну оцінку інвестиційної ефективності.

Методи аналізу інвестиційної діяльності поділяються на дві основні категорії: методи, що використовують дисконтовані оцінки, та методи, засновані на облікових оцінках. Одним із ключових підходів у першій категорії є метод чистої теперішньої вартості (NPV). Його основна ідея полягає у порівнянні початкових інвестиційних витрат (IC) із сумарною величиною дисконтованих чистих грошових потоків, які генерує проект протягом прогнозованого періоду.

Цей метод передбачає дисконтування грошових потоків на основі коефіцієнта дисконтування (r). Значення цього коефіцієнта визначається інвестором залежно від бажаного рівня доходності інвестицій. Якщо прогнозується, що проект генеруватиме доходи (P_1, P_2, \dots, P_n) протягом n років, тоді:

- Загальна величина дисконтованих доходів (PV) розраховується за формулою:

$$PV = \sum_k \frac{Pk}{(1+r)^k} \quad (1.1)$$

- Чиста теперішня вартість (NPV) визначається як різниця між PV і початковими інвестиціями:

$$NPV = \sum_k \frac{Pk}{(1+r)^k} - IC \quad (1.2)$$

Рішення щодо проекту приймається залежно від значення NPV:

- $NPV > 0$: проект є економічно вигідним і його слід прийняти;
- $NPV < 0$: проект не є прибутковим і має бути відхилений;
- $NPV = 0$: проект є нейтральним, тобто не приносить ні прибутку, ні збитків.

При прогнозуванні грошових потоків потрібно враховувати всі можливі доходи, включаючи доходи від продажу активів, ліквідаційної вартості устаткування чи вивільнення оборотних коштів після завершення проекту.

Якщо інвестиції здійснюються не одноразово, а поступово протягом (m) років, формула NPV модифікується:

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{Pk}{(1+r)^k} - \sum_{i=1}^m \frac{IC_i}{(1+i)^i} \quad (1.3)$$

де (i) — прогнозований середній рівень інфляції, а (IC_j) — інвестиції на (j)-му етапі.

Через складність обчислень вручну, для розрахунку показника NPV використовують спеціальні таблиці чи програмне забезпечення. Таблиці включають значення дисконтуючих множників, складних відсотків тощо для різних тимчасових інтервалів і коефіцієнтів дисконтування.

Показник NPV дозволяє оцінити вплив проекту на економічний потенціал підприємства, демонструючи зміну його фінансових можливостей. Цей критерій є адитивним, що означає можливість підсумовування NPV для різних проектів. Завдяки цій властивості NPV широко використовується для формування оптимального інвестиційного портфеля.

Метод внутрішньої ставки доходності (IRR) є одним із ключових інструментів для оцінки ефективності інвестиційних проектів. Внутрішня норма рентабельності (IRR) визначається як таке значення коефіцієнта дисконтування (r), при якому чиста теперішня вартість (NPV) проекту дорівнює нулю. Це можна виразити рівнянням:

$$IRR = r, \text{ при якому } NPV = f(r) = 0. \quad (1.4)$$

IRR показує максимально допустимий рівень витрат, які можуть бути пов'язані з реалізацією інвестиційного проекту. Наприклад, у випадку повного фінансування проекту за рахунок банківського кредиту IRR демонструє граничну величину процентної ставки, перевищення якої зробить проект економічно не вигідним.

Зазвичай підприємства фінансують свою діяльність із різноманітних джерел, таких як позики, акціонерний капітал чи внутрішні ресурси. Використання цих джерел пов'язане з витратами у вигляді відсотків, дивідендів чи інших платежів, що формують «ціну капіталу» (Cost of Capital, CC). Цей показник відображає мінімальну рентабельність, необхідну для забезпечення економічного потенціалу підприємства, і обчислюється як середньоарифметичне зважене значення для всіх джерел капіталу.

Порівняння IRR та CC дозволяє визначити доцільність реалізації інвестиційного проекту:

- Якщо ($IRR > CC$), проект вигідний і його варто реалізувати.
- Якщо ($IRR < CC$), проект слід відхилити як збитковий.
- Якщо ($IRR = CC$), проект є нейтральним, тобто не приносить ані прибутку, ані збитків.

Практичне застосування методу IRR може бути складним без використання фінансових калькуляторів або спеціалізованого програмного забезпечення. Якщо аналітик не має доступу до таких інструментів, застосовують метод послідовних ітерацій, використовуючи табличні значення дисконтуючих множників.

IRR демонструє ефективність проекту з урахуванням витрат на капітал, дозволяючи підприємству приймати рішення, які забезпечують рівень рентабельності не нижче встановленого мінімуму. Таким чином, метод внутрішньої ставки доходності є важливим критерієм для формування інвестиційного портфеля підприємства, особливо за умов високої конкуренції та обмежених ресурсів.

Метод періоду окупності (Payback Period, PP) є одним із найпростіших і найпоширеніших методів у світовій обліково-аналітичній практиці. Його ключовою особливістю є визначення часу, необхідного для повернення початково вкладених коштів, без урахування тимчасової вартості грошей.

Розрахунок строку окупності (PP) залежить від характеру розподілу доходів:

1. При рівномірному розподілі доходів строк окупності визначається діленням загального обсягу інвестицій на середньорічний дохід від них.

2. При нерівномірному розподілі доходів строк окупності розраховується шляхом послідовного підсумовування річних доходів, доки їх сума не досягне величини початкових вкладень.

Загальна формула для PP має вигляд:

$$PP = n, \text{ при якому } \sum_{k=1}^n Pk > IC \quad (1.6)$$

Деякі спеціалісти пропонують враховувати часовий фактор через дисконтування грошових потоків за ставкою «ціна авансованого капіталу». У такому разі строк окупності збільшується, оскільки враховуються не лише номінальні, але й реальні значення доходів.

1. Простота розрахунків – метод не потребує складних математичних операцій або спеціалізованого програмного забезпечення.

2. Практичність – підходить для ситуацій, коли важливим є швидке повернення вкладених коштів.

3. Застосовність до ризикових проектів – короткий строк окупності мінімізує ймовірність втрат, особливо у високоризикових галузях або за умов швидкого технологічного прогресу.

1. Ігнорування доходів останніх періодів – метод не враховує прибутки, які можуть утворюватися після періоду окупності, що може знизити об'єктивність оцінки.

2. Недисконтовані оцінки – відсутність урахування вартості грошей у часі не дозволяє врахувати реальну економічну вигоду проекту.

3. Відсутність адитивності – неможливо підсумовувати строки окупності різних проектів, що ускладнює аналіз інвестиційного портфеля.

Метод періоду окупності доцільно використовувати у таких випадках:

- Якщо основним завданням є забезпечення ліквідності, а не максимізація прибутку.

- За умов високого ризику інвестицій – коротший строк окупності знижує невизначеність.

- Для галузей із швидкими технологічними змінами, де довготривалі інвестиції можуть стати недоцільними через моральне старіння технологій.

Таким чином, метод періоду окупності є корисним інструментом для швидкої оцінки інвестиційних проектів, однак його варто доповнювати іншими методами для отримання комплексної оцінки ефективності.

Метод розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій (ARR) є популярним завдяки своїй простоті, але водночас має ряд обмежень, які слід враховувати при його застосуванні.

Цей метод має дві ключові риси:

1. Відсутність дисконтування – показники доходу не враховують часової вартості грошей.

2. Орієнтація на чистий прибуток – у розрахунках використовується чистий прибуток (PN), який отримується після відрахувань у бюджет.

Коефіцієнт ефективності інвестицій (ARR) визначається за формулою:

$$ARR = \frac{PN}{\text{середня величина інвестиції}} * 100\%, \quad (1.6)$$

де:

- (PN) – середньорічний чистий прибуток;

- середня інвестиція – обчислюється діленням початкової суми інвестицій на два за умови, що після завершення проекту капітальні витрати повністю списуються.

Якщо передбачається залишкова (ліквідаційна) вартість (RV), вона враховується із загальної суми інвестицій перед обчисленням середнього значення.

Отриманий коефіцієнт ARR порівнюється з коефіцієнтом рентабельності авансованого капіталу, що розраховується діленням загального чистого прибутку підприємства на загальну суму ресурсів, вкладених у діяльність компанії.

Недоліки методу:

1. Ігнорування часової вартості грошей – метод не враховує, що доходи, отримані в різні роки, мають різну вартість у поточному часі.

2. Недостатня чутливість до розподілу прибутків у часі – ARR не диференціює проекти з однаковим середньорічним прибутком, але різними розподілами цього прибутку по роках.

3. Недооцінка тривалості проекту – метод не враховує тривалість реалізації проектів, що може призводити до неправильної оцінки їх економічної ефективності.

4. Обмежена застосовність – для проектів із довготривалим горизонтом ARR може давати спрощену і потенційно неточну оцінку.

Переваги методу:

1. Простота розрахунків – не потребує складних математичних операцій або спеціальних програм.

2. Швидкість застосування – зручний для попереднього аналізу інвестиційних проектів.

3. Зрозумілість – підходить для представлення результатів широкому колу зацікавлених осіб.

Метод ARR добре підходить для ситуацій, коли потрібно швидко оцінити ефективність проекту за середніми показниками прибутковості. Однак для комплексного аналізу доцільно доповнювати його методами, що враховують часову складову та інші аспекти економічної ефективності.

Висновки до розділу 1

1. Інвестиції виступають критично важливим фактором розвитку та модернізації виробничого потенціалу, забезпечуючи сталий економічний ріст. Вони спрямовані на відновлення основних фондів, збільшення товарно-матеріальних запасів, розвиток інфраструктури, інновацій та людського капіталу. Інвестиції поділяються за різними критеріями: формами вкладень, об'єктами капіталовкладень, територіальною ознакою, ступенем ризику тощо. Ця багатогранність дозволяє підприємствам адаптувати інвестиційні стратегії до специфіки власної діяльності та ринкових умов.

2. Управління інвестиціями підприємства базується на інтегрованій системі принципів, методів і інструментів. Цей механізм враховує як внутрішні можливості підприємства, так і вплив зовнішнього середовища. Стратегічний процес управління інвестиційною діяльністю включає аналіз середовища, формування цілей і стратегій, реалізацію проєктів, моніторинг і оцінювання результатів. Врахування етапів життєвого циклу підприємства та інвестиційних проєктів є обов'язковим для забезпечення стійкого розвитку.

3. Війна та макроекономічна нестабільність в Україні створили нові виклики для бізнесу, зокрема для управління інвестиційними проєктами. Підприємства змушені адаптувати свої стратегії до швидкозмінних умов, враховуючи нові ризики, обмеження та можливості. Це підкреслює необхідність використання гнучких підходів до управління.

4. Ефективність інвестиційних проєктів оцінюється за допомогою низки методів, серед яких методи чистої теперішньої вартості (NPV), внутрішньої норми доходності (IRR), періоду окупності (PP) і коефіцієнта ефективності інвестицій (ARR). Кожен метод має свої переваги та обмеження, тому їх доцільно використовувати в комплексі для забезпечення всебічного аналізу. Оцінка інвестиційної діяльності підприємства має ретроспективний, перспективний та

оперативний рівні, що дозволяє аналізувати минулі результати, прогнозувати майбутні досягнення та ефективно управляти поточними проектами. Це сприяє прийняттю обґрунтованих рішень і підвищенню інвестиційної привабливості підприємства.

Теоретичний аналіз управління інвестиційними проектами демонструє, що ефективна інвестиційна діяльність є ключовою умовою для сталого розвитку підприємства в умовах конкурентного ринкового середовища. Використання системного підходу, який враховує як внутрішні можливості, так і зовнішні виклики, дозволяє підприємствам досягати стратегічних цілей, адаптуватися до змін і забезпечувати довгострокову конкурентоспроможність.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»

2.1. Характеристика умов та результатів діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

ТОВ «Компанія Пробуд Плюс», розташована в місті Дніпро, є підприємством, що спеціалізується на будівництві, реконструкції та модернізації об'єктів житлового, комерційного та промислового призначення. Компанія займає вагоме місце на регіональному ринку завдяки високій якості виконуваних робіт, інноваційному підходу до управління проектами та орієнтації на задоволення потреб клієнтів.

ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» була заснована у 2020, і з того часу активно розвивається, реалізуючи широкий спектр товарів. Основні напрямки діяльності підприємства включають:

- Зведення житлових комплексів та приватних будинків;
- Реконструкція та ремонт будівель;
- Розробка проектів інфраструктурних об'єктів;
- Надання консультаційних послуг у сфері будівництва;
- Виконання підрядних робіт для державних і приватних замовників.

Компанія працює за сучасними стандартами будівництва, використовуючи інноваційні матеріали, технології та інженерні рішення, що відповідають міжнародним нормам і стандартам якості.

Місто Дніпро є одним із найбільших індустріальних і економічних центрів України. Його стратегічне розташування, висока концентрація промислових підприємств і активний розвиток будівельного ринку створюють сприятливі умови для діяльності компанії.

Ринок м. Дніпро насичений як локальними, так і національними будівельними компаніями, що вимагає високої конкурентоспроможності. Необхідність впровадження унікальних рішень і вдосконалення якості обслуговування клієнтів.

ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» має висококваліфікований персонал, що включає інженерів-будівельників, архітекторів, проєктувальників, менеджерів з продажу нерухомості та робітників. Компанія надає велике значення професійному розвитку своїх працівників, регулярно організовуючи тренінги та семінари.

Підприємство забезпечене сучасним будівельним обладнанням, технікою та інструментами, які дозволяють виконувати проєкти будь-якої складності. Постійна модернізація матеріально-технічної бази є важливою складовою діяльності компанії.

ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» має стійку фінансову базу, що забезпечується за рахунок диверсифікованого портфеля замовлень та ефективного управління витратами. Компанія активно залучає інвестиції та співпрацює з банківськими установами.

Діяльність підприємства значною мірою залежить від зовнішнього середовища. Основні виклики включають:

1. Зміни у законодавстві: регуляторні акти у сфері будівництва можуть впливати на терміни реалізації проєктів та їхню вартість.

2. Економічна нестабільність: інфляція, коливання валютного курсу та вартість енергоресурсів впливають на собівартість будівельних робіт.

3. Воєнний стан: нестабільна ситуація у країні створює додаткові ризики для реалізації довгострокових проєктів, впливаючи на попит та логістику будівельних матеріалів.

ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» орієнтується на: підвищення енергоефективності будівель; розширення сфери діяльності через освоєння нових ринкових сегментів; використання екологічно чистих матеріалів та сучасних будівельних технологій; активізацію співпраці з державними та міжнародними замовниками.

Компанія має всі ресурси для збереження конкурентних позицій на будівельному ринку Дніпра та розширення своєї діяльності у довгостроковій перспективі.

Структура управління підприємством забезпечує ефективну координацію всіх підрозділів, зокрема фінансового, адміністративного та консалтингового. Організаційна культура орієнтована на інноваційність, клієнтоорієнтованість та гнучкість у прийнятті управлінських рішень.

Ресурсне забезпечення ТОВ «Компанія Пробуд Плюс», м. Дніпро, включає кілька ключових складових, які є основою для ефективного функціонування підприємства. В табл. 2.1 наведені показники ефективності використання матеріально-технічних ресурсів.

Таблиця 2.1

**Показники ефективності використання матеріально-технічних ресурсів
ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»**

Показник	2021	2022	2023	Зміна 2023 проти 2021	
				абсолютна	відносна, %
Середньорічна вартість основних засобів, млн. грн.	32,93	34,02	35,38	2,45	7,44
Вартість залишків оборотних засобів, млн. грн.	31,52	38,18	46,02	14,50	45,99
Фондоозброєність 1 працівника, тис. грн/особу	1431,91	1619,76	2211,47	779,56	54,44
Фондовіддача на 100 грн основних засобів, грн./грн.	172,75	164,05	169,12	-3,62	-2,10
Фондомісткість 100 грн валового доходу, грн./грн.	57,89	60,96	59,13	1,24	2,14
Оборотність оборотних засобів, коеф.	1,80	1,46	1,30	-0,5	-27,95
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	202	250	281	78	38,79
Норма прибутку, %	20,12	16,32	17,84	-2,29 в.п.	x

Середньорічна вартість основних засобів за період 2021–2023 років зростає на 2,45 млн грн (7,44%), що зумовлено додатковими витратами на поступове оновлення та розширення матеріально-технічної бази підприємства. Вартість залишків оборотних засобів суттєво збільшилася на 14,50 млн грн (45,99%). Це демонструє

накопичення запасів та збільшення обсягу оборотного капіталу, що впливає на ліквідність.

Фондозброєність одного працівника значно зросла на 779,56 тис. грн/особу (54,44%), що свідчить про підвищення забезпеченості персоналу основними засобами. Це позитивно впливає на ефективність праці. Фондовіддача основних засобів знизилася на 2,10% до рівня 169,12 грн на 100 грн основних засобів. Це свідчить про зниження ефективності використання основних засобів.

Оборотність оборотних засобів зменшилася на 0,5 оборти (27,95%), а тривалість одного обороту збільшилася на 78 днів (38,79%). Це демонструє уповільнення використання оборотних засобів вказує на проблеми з управлінням запасами та розрахунками з дебіторами.

Норма доходу скоротилася на 2,29 в.п. порівняно з 2021 роком, що може бути результатом зростання витрат та зниженням рентабельності основної діяльності.

З метою підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів доцільно впровадити заходи для підвищення фондovіддачі, такі як автоматизація виробничих процесів або ефективніше використання обладнання; регулярно аналізувати та оновлювати основні засоби для забезпечення їх відповідності сучасним технологічним вимогам.

Здійснювати більш ефективне управління запасами шляхом запровадження системи автоматизованого контролю залишків. Удосконалити процес роботи з дебіторами для скорочення строків погашення заборгованості. Оптимізувати тривалість одного обороту оборотних засобів через запровадження системного аналізу їх використання та ефективності управління.

Загалом підприємство необхідно орієнтуватися на підвищення ефективності використання наявних ресурсів, вдосконалення управлінських процесів та пошук шляхів зростання прибутковості.

Успіх діяльності компанії забезпечується висококваліфікованими працівниками, які мають досвід у сферах фінансових послуг та консалтингу.

Організація приділяє значну увагу підвищенню кваліфікації персоналу через навчання, тренінги та участь у спеціалізованих заходах. Ключовими принципами роботи з персоналом є мотивація, залученість та створення сприятливих умов праці. В табл. 2.2 наведені основні показники рівня використання робочої сили на підприємстві.

Таблиця 2.2

Показники рівня використання трудових ресурсів ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

Показник	2021	2022	2023	Зміна 2023 проти 2021	
				абсолютна	відносна, %
Кількість працівників, осіб	23	21	16	-7	-30,43
Загальні витрати праці, тис. люд.-год.	39,7	36,5	35,1	-4,5	-11,37
Загальні витрати на оплату праці, млн. грн.	3,36	3,78	3,75	0,4	11,73
Отримано валового доходу в розрахунку на: одного працюючого, тис. грн.	2473,57	2657,24	3740,13	1266,56	51,20
1 годину робочого часу, грн.	1434,85	1530,08	1702,96	268,10	18,69
Отримано прибутку в розрахунку на: одного працюючого, тис. грн.	281,96	280,57	453,69	171,73	60,91
1 годину робочого часу, грн.	163,56	161,56	206,57	43,02	26,30
Середньомісячний рівень зарплати 1 працюючого, тис. грн.	12,16	14,99	19,53	7,37	60,62
Середньогодинний рівень зарплати 1 працюючого, грн.	84,63	103,59	106,70	22,07	26,07

Кількість працівників у ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» протягом 2021–2023 років скоротилася на 7 осіб (30,43%), що пов'язано з міграцією населення в безпечні місця проживання. Загальні витрати праці зменшилися на 4,5 тис. люд.-год. (11,37%), проте це не призвело до зниження економічної ефективності. Фонд оплати праці збільшився на 0,4 млн грн (11,73%), незважаючи на зменшення чисельності працівників. Це свідчить про підвищення рівня оплати праці. Середньомісячна зарплата одного працівника зросла на 7,37 тис. грн (60,62%), що демонструє покращення умов оплати праці. Середній рівень оплати відпрацьованого часу підвищився на 22,07 грн (26,07%).

Валовий дохід на одного працівника зріс на 1266,56 тис. грн (51,20%), що свідчить про значне підвищення ефективності використання трудових ресурсів. Валовий дохід на 1 годину робочого часу збільшився на 268,10 грн (18,69%).

Загалом по підприємству спостерігається підвищення ефективності праці не зважаючи на скорочення чисельності працівників, підприємство значно підвищило продуктивність та прибутковість праці. Це свідчить про ефективну оптимізацію трудових ресурсів та їх раціональне використання. Підвищення середнього місячного та середньогодинного рівня зарплати вказує на підвищення соціальних стандартів підприємства, що позитивно впливає на мотивацію персоналу. Підвищення показників валового доходу та прибутку в розрахунку на одного працівника і на 1 годину робочого часу про ефективну організацію праці й оптимізацію бізнес-процесів.

З метою збереження високої продуктивності необхідно підтримувати існуючий рівень продуктивності праці через навчання персоналу та впровадження технологій, що підвищують ефективність роботи. Забезпечити баланс між чисельністю працівників і обсягом виконаних робіт, уникаючи надзвичайного скорочення, яке може вплинути на стабільність діяльності.

Розробити систему додаткових стимулів для персоналу, зокрема бонусні програми, пов'язані з досягненням індивідуальних і колективних цілей. Провести регулярний моніторинг витрат на оплату праці для забезпечення їх оптимального рівня з економічними результатами підприємства.

Ресурсне забезпечення ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» сприяє ефективному виконанню стратегічних і тактичних завдань підприємства. Завдяки комплексному підходу до управління фінансовими, матеріально-технічними, трудовими, інформаційними та організаційними ресурсами компанія здатна адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечувати конкурентоспроможність на ринку.

В табл. 2.3 представлені показники ефективності діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс».

Таблиця 2.3

Загальні показники ефективності діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

Показник	2021	2022	2023	Зміна 2023 проти 2021	
				абсолютна	відносна, %
Сума валового доходу, млн. грн.	56,89	55,80	59,84	2,95	5,19
Поточні витрати виробництва, млн. грн.	50,41	49,91	52,58	2,18	4,32
Загальна сума прибутку, млн. грн.	6,49	5,89	7,26	0,77	11,94
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	23	21	16	-7	-30,43
Загальні витрати на оплату праці, тис. грн.	3,36	3,78	3,75	0,39	11,73
Продуктивність праці 1 працюючого, тис. грн./особу	2474	2657	3740	1267	51,20
Середня вартість основних виробничих засобів, тис. грн.	33	34	35	2	7,44
Фондоозброєність 1 середньооблікового працівника, тис. грн./особу	1432	1620	2211	780	54,44
Фондовіддача чистого доходу на 100 грн. вартості основних засобів, грн./грн.	172,7	164,1	169,1	-3,6	-2,10
Рентабельність активів, %	20,12	16,32	17,84	-2,29 в.п.	x
Рентабельність діяльності, %	12,87	11,81	13,80	0,94 в.п.	x

Сума валового доходу збільшилася на 2,95 млн грн (5,19%), що свідчить про позитивну динаміку обсягів реалізації та зростання доходів підприємства. Поточні витрати зросли на 2,18 млн грн (4,32%), що є нижчим за темпи зростання валового доходу та позитивно впливає на загальну прибутковість. Відповідно, загальна сума прибутку зросла на 0,77 млн грн (11,94%), що свідчить про підвищення ефективності діяльності підприємства.

Середньооблікова чисельність працівників скоротилася на 7 осіб (30,43%), що призвело до суттєвого підвищення продуктивності праці. Продуктивність праці одного працівника зросла на 1267 тис. грн/особу (51,20%). Загальні витрати на оплату праці зросли на 0,39 млн грн (11,73%), що відображає збільшення середньої заробітної плати та створення кращих умов для працівників.

Середня вартість основних виробничих засобів збільшилася на 2 млн грн (7,44%), а фондоозброєність одного працівника зросла на 780 тис. грн/особу (54,44%). Це свідчить про інвестиції у матеріально-технічну базу. Фондовіддача

валового доходу на 100 грн основних засобів знизилася на 3,6 грн/грн (2,10%), що свідчить про незначне зниження ефективності використання основних засобів.

Рентабельність активів знизилася на 2,29 в.п., але рентабельність діяльності зросла на 0,94 в.п., що свідчить про покращення ефективності операційної діяльності. На рис. 2.1 наведено динаміку даних показників.

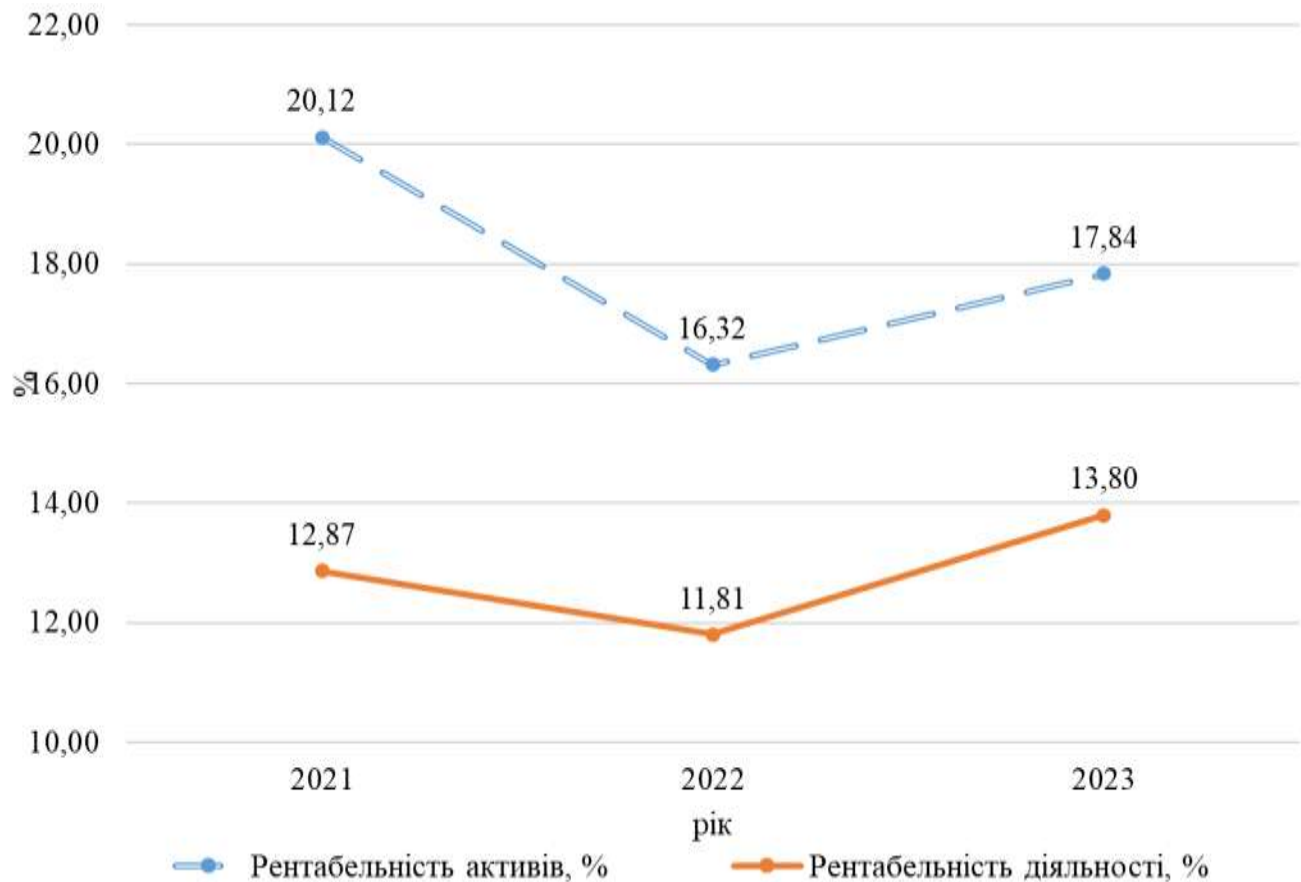

Рис. 2.1. Динаміка рівня рентабельності діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

На графіку представлені зміни рівня рентабельності активів і рентабельності діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» у період 2021–2023 років. Обидва показники демонструють коливання в динаміці, що відображає вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на ефективність діяльності підприємства.

Рентабельність активів у 2021 році становила 20,12%, що є найвищим рівнем за аналізований період. У 2022 році рентабельність активів значно знизилася до 16,32% (-3,8 в.п.), що може бути спричинено зниженням доходів або підвищенням витрат на утримання активів. У 2023 році рентабельність активів частково відновилася до 17,84%, що свідчить про покращення використання активів, але не досягла рівня 2021 року. Рентабельність активів перебуває в стадії відновлення, але підприємству необхідно продовжувати оптимізувати використання своїх активів, щоб повернутися до рівня 2021 року.

Рентабельність діяльності у 2021 році склала становив 12,87%. А вже у 2022 році показник впав до 11,81% (-1,06 в.п.), що може бути наслідком збільшення витрат або скорочення прибутку. У 2023 році рентабельність діяльності зросла до 13,80% (+1,99 в.п. порівняно з 2022 роком), що свідчить про покращення ефективності операційної діяльності. Рентабельність діяльності має позитивну динаміку в 2023 році, що вказує на більш ефективне управління витратами або зростання прибутковості.

Рентабельність активів залишається вищою, ніж рентабельність діяльності, що свідчить про ефективне використання ресурсів, але з потенціалом для покращення. Відновлення рентабельності діяльності у 2023 році йде швидшими темпами, ніж рентабельності активів, що може бути пов'язано з оптимізацією бізнес-процесів.

Загалом, графік демонструє поступове відновлення рентабельності діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс», що є позитивною тенденцією, але зберігається необхідність додаткових заходів для подальшого покращення фінансових показників.

На основі наведених результатів доцільно внести наступні рекомендації.

Вжити заходів для оптимізації використання наявних основних засобів, наприклад, шляхом впровадження сучасних технологій чи підвищення продуктивності обладнання. Утримувати високий рівень продуктивності праці через додаткове навчання персоналу, автоматизацію рутинних процесів і мотиваційні

програми. Продовжувати контролювати темпи зростання витрат, щоб забезпечити їх відповідність зростанню доходів.

Розглянути можливості для подальших інвестицій у матеріально-технічну базу з акцентом на інноваційні рішення, які сприятимуть зростанню фондовіддачі. Аналізувати фактори, які впливають на зниження рентабельності активів, і впроваджувати заходи для їх покращення, наприклад, підвищення ефективності використання активів або зниження собівартості продукції.

Загалом ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» демонструє позитивну динаміку фінансових показників, підвищення продуктивності праці та ефективності операційної діяльності. Виконання рекомендацій дозволить підприємству закріпити позитивні результати та підвищити конкурентоспроможність.

2.2. Оцінка інвестиційної привабливості та готовності підприємства до впровадження інвестиційного проєкту

Більшість промислових підприємств досі функціонують із використанням застарілого обладнання, технологій, і мають недостатньо кваліфіковані кадри. Додатковими проблемами є брак обігових коштів і фінансових ресурсів. За оцінками, близько 83% промислових компаній потребують залучення інвестицій. Проте дві третини підприємств стикаються з труднощами у пошуку інвесторів, а 4% – саме тих, які відповідають їхнім специфічним потребам.

Інвестори готові вкладати кошти в основні фонди лише за умови, що підприємство забезпечує підвищення ефективності капітальних вкладень. Для ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» це означає необхідність зосередитися на:

1. Забезпеченні фінансування для розробки нових інвестиційних проєктів;
2. Покращенні якості створюваних проєктів;
3. Оптимізації управління інвестиційною діяльністю.

Результативність і розвиток ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» значною мірою залежать від того, наскільки ефективно організоване управління інвестиційними процесами та реалізація інвестиційних проектів. Це є визначальним фактором для подальшого зростання компанії та її конкурентоспроможності на ринку.

Інвестиційна діяльність за своєю природою полягає у реалізації заходів, спрямованих на вкладення капіталу з метою отримання прибутку або досягнення інших корисних результатів, а також забезпечення довгострокового зростання доходів.

Для ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» інвестиційна діяльність є витратною та пов'язаною з високим рівнем ризику. По-перше, інвестування завжди потребує початкових витрат – фінансові ресурси вкладаються на початкових етапах, а повернення вкладеного капіталу та отримання доходу можливе лише за умови точності розрахунків та успішності проекту. По-друге, існує невизначеність щодо майбутніх умов, у яких реалізовуватимуться інвестиції. Це означає, що завжди є ризик часткової або повної втрати вкладеного капіталу.

Ефективність функціонування та стійкий розвиток ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» залежить від того, наскільки грамотно побудована та організована система управління інвестиційними процесами. Компетентне управління інвестиційною діяльністю дозволяє компанії досягати стратегічних цілей із мінімальними витратами ресурсів, включаючи інвестиційні, фінансові, матеріальні, інтелектуальні та людські. Це забезпечує стійкість та конкурентоспроможність підприємства у довгостроковій перспективі.

Інвестиційна діяльність організації не може обмежуватися лише задоволенням поточних потреб у капіталовкладеннях, які зумовлені необхідністю заміни застарілих активів або їх збільшенням у зв'язку зі змінами в обсязі та структурі господарської діяльності. Ефективність таких дій досягається лише тоді, коли вони базуються на стратегічних рішеннях. Ці рішення повинні враховувати, що

виробляти, для кого і в яких обсягах, а також визначати напрями діяльності, які забезпечуватимуть дохідність підприємства при належному рівні управління.

Стратегія управління інвестиційною діяльністю повинна бути орієнтована на адаптацію до умов зовнішнього середовища, підвищення конкурентоспроможності підприємства та досягнення успіху в ринковій боротьбі. Формування стратегічних альтернатив у такому контексті є складним завданням, що потребує врахування багатьох чинників.

Стратегічні рішення мають кілька ключових характеристик: вони спрямовані на довгострокові цілі, містять елемент невизначеності, відображають інноваційний підхід, потребують обґрунтування на основі різнопрофільних знань, мають суб'єктивну природу, що ускладнює їх об'єктивну оцінку, є незворотними та мають тривалі наслідки.

Ефективне управління інвестиційною діяльністю потребує акцентування не на окремих функціях структурних підрозділів, а на їх взаємозв'язку в межах інтегрованих бізнес-процесів. Такий підхід передбачає управління не окремими ресурсами чи центрами витрат, а цілісними процесами, що об'єднують діяльність різних підрозділів у єдину систему. Цей метод дозволяє зосередитися на досягненні кінцевого результату, підвищує координацію операцій, пришвидшує виконання бізнес-процесів і покращує якість роботи підприємства в цілому.

Учасники процесу інвестування, які взаємодіють для розробки та ухвалення управлінських рішень під час здійснення інвестиційної діяльності, є суб'єктами управління. Об'єктами управління виступають такі складові, як програми, системи, комплекси робіт, проєкти тощо.

На сучасному етапі у ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» усвідомлюється важливість запровадження свідомого та перспективного управління інвестиційною діяльністю. Воно базується на наукових методах прогнозування напрямків і форм інвестицій, а також на адаптації цих процесів до загальної стратегії розвитку підприємства та умов інвестиційного середовища.

Основою такого управління є розробка інвестиційної стратегії компанії. Її створення спирається на загальну стратегію економічного розвитку підприємства. У цьому контексті інвестиційна стратегія має підпорядкований характер і повинна відповідати цілям і етапам реалізації загальної економічної стратегії. Водночас вона розглядається як ключовий фактор, що забезпечує успішний розвиток підприємства відповідно до його обраного економічного курсу.

Стратегія підприємства на 2025 рік передбачає збільшення прибутковості його діяльності шляхом зростання доходів від продажу продукції, до якої належать бетон, запасні частини, а також надання сервісних робіт і послуг. Досягти цього планується завдяки розширенню присутності на вже існуючих ринках і освоєнню нових ринків збуту.

Керівництво підприємства активно працює над формуванням портфеля замовлень, що дозволить забезпечити повну зайнятість персоналу. Це, у свою чергу, сприятиме збільшенню доходів, що дасть змогу інвестувати у придбання сучасного технологічного обладнання, а також підвищити рівень заробітної плати працівників.

Метою є суттєве зростання доходів у 2025 році порівняно з показниками 2023 року. Для досягнення цього передбачається реалізація комплексу економічних та технічних заходів. Зокрема, планується впровадження нових підходів до технологій і організації виробничих процесів, закупівля та запуск сучасного обладнання, покращення якості продукції. Також передбачено проведення аналізу, який оцінить відповідність існуючих конструкцій обладнання міжнародним стандартам, модернізацію окремих вузлів устаткування, оптимізацію оборотності виробничих запасів, готової продукції та незавершеного виробництва. Крім того, увага приділятиметься зниженню собівартості продукції.

Усі ці заходи спрямовані на досягнення стабільного економічного розвитку підприємства у зазначений період.

У 2025 році передбачалося продовження впровадження інтегрованої системи автоматизації виробництва для координації замовлень на всіх етапах виробничого

процесу. Ця система забезпечить ефективне планування завантаження обладнання, обчислення виробничих можливостей, визначення тривалості виробничих циклів і можливість коригування виробничих планів відповідно до змін ринкових умов.

Також проводяться роботи з впровадження автоматизованих систем для створення конструкторсько-технологічної документації, що сприятиме скороченню часу, необхідного для її розробки. Інтеграція даних із цих систем у загальну систему управління виробництвом дозволить значно знизити витрати робочого часу працівників технічних служб, зменшивши потребу в ручному введенні інформації.

Одним із ключових завдань поточного року є вирішення питання залучення додаткових оборотних коштів для модернізації виробництва та вдосконалення продукції. Це потребує впровадження нових підходів до організації роботи підприємства, зокрема, шляхом оптимізації витрат через вдосконалення виробничих процесів, реалізацію ефективної кадрової та соціальної політики, адаптацію цінової політики до ринкових умов, а також модернізації продукції та освоєння нових її видів.

Крім того, планується активізація маркетингових зусиль із метою просування продукції як на традиційних, так і на нових ринках. Особливий акцент робиться на підвищенні конкурентоспроможності компанії через поліпшення споживчих властивостей продукції, збільшення експортного потенціалу та цілеспрямовану роботу над розширенням ринків збуту.

Уся діяльність підприємства, починаючи від правління до кожного працівника, спрямована на вирішення зазначених завдань, що дозволить забезпечити сталий розвиток компанії та зміцнення її позицій на ринку.

Інвестиційну привабливість підприємства можна визначити як доцільність вкладання в нього фінансових ресурсів. Вона є об'єктом аналізу для зовнішніх суб'єктів, які прагнуть обрати найкращий варіант для інвестування. Водночас і саме підприємство має оцінювати свої можливості для залучення зовнішніх інвестицій.

Тому аналіз інвестиційної привабливості важливий як для зовнішніх, так і для внутрішніх фінансових оцінок.

Цей показник є комплексною характеристикою підприємства як потенційного об'єкта інвестування. Він враховує поточний стан компанії, її перспективи розвитку, розміри та можливості отримання й розподілу прибутку, ліквідність, платоспроможність, фінансову стабільність, ділову активність і рентабельність. Інвестиційна привабливість відображає ступінь очікуваної дохідності, ризиків і ліквідності, пов'язаних із можливими капіталовкладеннями.

Для оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» було обрано методичку інтегральної оцінки фінансового стану підприємств, розроблену О. Ю. Клементьєвою.

Для обчислення інтегрального показника фінансового стану підприємства пропонується застосовувати формулу середньоарифметичної зваженої, яка враховує вагомність кожного з фінансових показників. Формула виглядає наступним чином:

$$I = \sum_{i=1}^m s_i \omega_i \quad (2.1)$$

де:

- (m) - кількість фінансових показників, які враховуються в інтегральній оцінці;

- (s_i) - стандартизоване значення кожного фінансового показника;

- (ω_i) - вага (значимість) відповідного фінансового показника.

Фінансовий стан підприємства оцінюється за такими ключовими аспектами: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність і ефективність використання капіталу. Інтегральна оцінка являє собою суму стандартизованих значень показників, які характеризують ці складові.

Процес стандартизації передбачає ділення фактичного значення кожного показника на його стандартне значення за формулою:

$$s_i = \frac{x_i}{a_i} \quad (2.2)$$

де:

- (x_i) - фактичне значення фінансового показника;

- (a_i) - стандартне значення фінансового показника.

З урахуванням формули стандартизації, формула середньоарифметичної зваженої набуває вигляду:

$$I = \sum_i^m \frac{x_i}{a_i} \omega_i \quad (2.3)$$

Отримане інтегральне значення дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства за визначеною шкалою, що враховує його рейтинг серед інших суб'єктів господарювання.

Сформуємо набір фінансових показників та їх вагові коефіцієнти, які відображені в таблиці 2.4. Ці дані слугують базою для побудови інтегральної оцінки і подальшого аналізу.

Таблиця 2.4

Стандартні значення фінансових показників та їх вагові коефіцієнти

Показник	ω	a_i
Показники ефективності використання капіталу, Z		
Прибутковість поточних активів	7	0,0990
Ефективність використання власного капіталу	3	0,0594
Загальна рентабельність продукції	11	0,0990
Рентабельність продажу за чистим прибутком	5	0,0495
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів.	4	2,3760
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4	4,9500
Показники платоспроможності та ліквідності, Y		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2	0,1980
Коефіцієнт покриття	3	0,6930
Показники фінансової стійкості, X		
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	2	0,0990
Коефіцієнт фінансової незалежності	3	0,4950

Результати аналізу фінансового стану підприємств дозволяють визначити п'ятиступеневу класифікацію за значенням інтегрального показника: незадовільний, задовільний, нестабільний, впевнений, куражний. Критерії для кожного типу фінансового стану подано в таблиці 2.5.

При обчисленні інтегрального показника необхідно враховувати, що цей показник є суто операційним інструментом, позбавленим самостійного економічного змісту. Його основна функція полягає у використанні для порівняльного аналізу, ранжування об'єктів та ухвалення управлінських рішень.

Застосування цього показника дозволяє створити надійний механізм для ранжирування підприємств і вибору найкращих об'єктів для інвестування.

Аналіз інтегральних показників, розрахованих для ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» за період 2021–2023 років, дав такі результати:

- 2021 рік: Значення показника становить 63,84, що відповідає задовільному фінансовому стану. Основними характеристиками були низька ефективність використання капіталу, нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності.

- 2022 рік: Значення 39,64, що вказує на нестабільний фінансовий стан. Цей період характеризується високою прибутковістю та оборотністю активів, але низькою фінансовою стійкістю.

- 2023 рік: Значення 95,90, яке свідчить про впевнений фінансовий стан.

Ця динаміка демонструє поступове поліпшення фінансової ситуації підприємства, особливо у 2023 році, коли досягнуто впевненого рівня фінансової стійкості, що створює сприятливі умови для подальшого розвитку.

Ця класифікація дозволяє оцінити поточний стан підприємства та його позицію серед інших, сприяючи ухваленню зважених управлінських і інвестиційних рішень.

Таким чином, з погляду інвестора, лише у 2023 році ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» демонструвало високий рівень інвестиційної привабливості. Результати 2022

року можна оцінити як задовільні, проте інвестиційну привабливість підприємства у цей період варто вважати низькою через значні ризики, спричинені недостатньою фінансовою стійкістю. Щодо 2021 року, то розглядати підприємство як об'єкт для інвестування було недоцільно, оскільки бракувало можливостей для аналізу показників у динаміці за кілька років.

Таблиця 2.5

Класифікація видів фінансового стану підприємства за значенням інтегрального показника фінансового стану

Значення	Фінансовий стан	Характеристика
Менше 0	Незадовільний фінансовий стан	Збиткова діяльність, низький рівень ліквідності, залежність від зовнішніх джерел фінансування.
0–39	Задовільний фінансовий стан	Низька ефективність використання капіталу, нестабільна структура капіталу, недостатній рівень ліквідності.
40–65	Нестабільний фінансовий стан	Висока прибутковість та оборотність активів, але низька платоспроможність і фінансова стійкість.
66–99	Впевнений фінансовий стан	Оптимальний рівень показників, що характеризують фінансовий стан.
Більше 99	Куражний фінансовий стан	Надвисока прибутковість і платоспроможність. Такий стан є тимчасовим через високі ресурсоємність і ризики, що супроводжують його підтримання.

У 2022 році спостерігалось певне погіршення фінансових показників, зокрема через зростання кредиторської та дебіторської заборгованості порівняно з попередніми роками. Попри високий рівень рентабельності у 2023 році, наявні виклики свідчать про необхідність спрямування інвестицій у розвиток підприємства. Основна мета такого інвестування – підвищення ефективності діяльності компанії та забезпечення стабільного фінансового становища в майбутньому.

Висновки до розділу 2

1. ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» є перспективним підприємством будівельного сектору м. Дніпро, яке спеціалізується на зведенні та реконструкції житлових, комерційних і промислових об'єктів. Завдяки інноваційному підходу до

управління, орієнтації на якість і задоволення потреб клієнтів, компанія посідає стабільну позицію на регіональному ринку. Незважаючи на конкурентний тиск і вплив зовнішніх чинників, підприємство демонструє здатність до адаптації через модернізацію матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження новітніх технологій.

2. У 2021–2023 роках компанія інвестувала у модернізацію основних засобів, що сприяло підвищенню фондоозброєності працівників на 54,44%. Однак спостерігалось уповільнення оборотності оборотних засобів і зростання тривалості одного їх обороту. Водночас зросли середньомісячні доходи працівників і ефективність праці, що свідчить про вдосконалення управління трудовими ресурсами.

3. Аналіз інтегральних показників фінансового стану дозволяє охарактеризувати динаміку за три роки: У 2021 році фінансовий стан був задовільним, із низькою ефективністю використання капіталу та недостатньою ліквідністю. У 2022 році спостерігався нестабільний фінансовий стан через зростання кредиторської та дебіторської заборгованості, незважаючи на високу прибутковість. У 2023 році підприємство досягло впевненого фінансового стану завдяки оптимізації бізнес-процесів і підвищенню показників рентабельності діяльності.

4. Інвестиційну привабливість підприємства можна оцінити як високу лише у 2023 році. У попередні періоди ризики, пов'язані з недостатньою фінансовою стійкістю, обмежували його інвестиційну привабливість. У 2023 році підприємство досягло стабільності, що створює сприятливі умови для залучення інвестицій у модернізацію та розширення діяльності.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ОПТИМАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ В ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»

3.1. Стратегічні аспекти формування інвестиційної привабливості ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

З управлінської точки зору інвестиційну привабливість підприємства можна трактувати як сукупність фінансових, економічних та інших взаємовідносин, що формуються в процесі досягнення ефективного розвитку підприємства і задоволення потреб можливих інвесторів. Для аналізу стану цієї системи доцільно застосовувати різноманітні показники, які відображають ключові аспекти діяльності підприємства, значущі для його перспективного розвитку та цікаві для інвесторів.

Управління інвестиційною привабливістю полягає у цілеспрямованому впливі керівництва на систему відносин, яка формується для забезпечення ефективного функціонування підприємства і відповідності його параметрів очікуванням інвесторів. Основним завданням цього управлінського процесу є досягнення та підтримка високого рівня інвестиційної привабливості компанії.

Основні завдання і напрями діяльності з формування інвестиційної привабливості підприємства передбачають реалізацію низки ключових управлінських функцій:

- Планування включає визначення цілей та завдань для підрозділів підприємства, їх обґрунтування, розподіл ресурсів і координацію дій виконавців для досягнення встановлених показників.

- Організація передбачає створення структури, яка забезпечує ефективну взаємодію між керівництвом і виконавцями. В рамках цієї структури може бути виділено посаду відповідального за інвестиційну діяльність, наприклад, фінансового директора або заступника директора з інвестицій.

- Мотивація передбачає впровадження системи стимулів, яка сприяє активному залученню працівників у досягнення завдань, пов'язаних із підвищенням інвестиційної привабливості.

- Оцінка і контроль полягають у моніторингу фактичних результатів діяльності, аналізі ключових показників і зіставленні їх із запланованими значеннями для своєчасного виявлення відхилень.

- Регулювання зводиться до прийняття управлінських рішень, спрямованих на усунення виявлених недоліків або відхилень у системі. Це дозволяє підтримувати відповідність фактичних показників плановим.

- Аналіз спрямований на виявлення причин розбіжностей між запланованими і досягнутими результатами. На основі аналізу розробляються рекомендації для вдосконалення системи управління.

- Координація забезпечує злагоджену роботу всіх елементів системи управління через узгодження дій, обмін інформацією і встановлення раціональних зв'язків між ними.

Послідовне виконання цих функцій у межах управлінського циклу гарантує безперервність і результативність процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства. Ефективність такої системи визначається здатністю досягати поставлених цілей і зберігати стабільність навіть у разі виникнення зовнішніх чи внутрішніх змін.

Схематичне зображення процесу управління інвестиційною привабливістю можна представити на діаграмі (рис. 3.1), яка демонструє логічну послідовність і взаємозв'язок основних етапів управлінського процесу.

З урахуванням очікувань потенційних інвесторів і впливу численних факторів зовнішнього середовища, таких як кон'юктурні, фінансові, політичні, правові, зовнішньоекономічні, соціальні, природно-кліматичні тощо, керівництво підприємства розробляє і впроваджує комплекс заходів, спрямованих на формування, координацію та контроль фінансових, економічних, виробничих і

трудомих відносин. Цей комплекс дій має на меті підвищення інвестиційної привабливості підприємства та його стабільного розвитку.

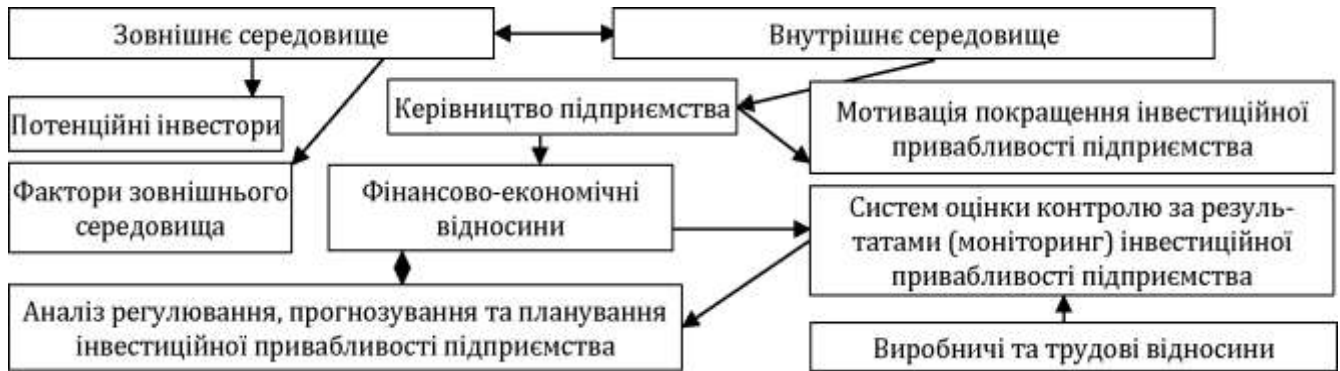

Рис. 3.1. Процес управління інвестиційною привабливістю підприємства

Інвестиційна стратегія розглядається як основний довгостроковий план дій підприємства у сфері інвестиційної діяльності. Вона визначає ключові пріоритети у виборі напрямків і форм інвестування, підходи до формування ресурсної бази та послідовність реалізації етапів, які забезпечують досягнення стратегічних цілей підприємства. Головним завданням такої стратегії є створення умов для ефективного розвитку компанії та підвищення її конкурентоспроможності.

Вибір інвестиційної стратегії базується на оцінці та аналізі альтернативних варіантів, які найкраще відповідають як поточним цілям підприємства, так і перспективам його розвитку. При цьому враховується низка важливих чинників, які впливають на прийняття рішень у цій сфері, зокрема:

- стадія життєвого циклу підприємства, яка визначає його здатність до масштабного або обмеженого інвестування;
- загальна стратегія розвитку підприємства, що встановлює рамки для інвестиційних рішень і їх інтеграцію у загальні бізнес-плани;
- стан зовнішніх і внутрішніх ринків інвестиційних ресурсів, що визначає доступність фінансування та умови його залучення;

- рівень інвестиційної привабливості підприємства як об'єкта для вкладення капіталу, зокрема фінансова стійкість, потенціал зростання та репутація.

Комплексний підхід до формування інвестиційної стратегії дозволяє підприємству адаптуватися до змінного зовнішнього середовища, ефективно використовувати наявні ресурси та забезпечувати довгострокове зростання, яке відповідає інтересам інвесторів і стратегічним цілям організації.

Інвестиційна стратегія розвитку ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» має бути спрямована на створення умов для сталого зростання компанії, підвищення її конкурентоспроможності та ефективності діяльності у середньо- та довгостроковій перспективі. Основна мета стратегії – забезпечити оптимальне використання фінансових, матеріально-технічних, інтелектуальних і людських ресурсів для досягнення максимальних результатів при мінімізації ризиків.

Одним із ключових напрямів інвестиційної діяльності є модернізація виробничих потужностей. Це передбачає придбання сучасного високотехнологічного обладнання, здатного підвищити продуктивність праці та знизити витрати. Акцент слід зробити на впровадженні інноваційних технологій, які відповідають міжнародним стандартам та враховують вимоги енергоефективності й екологічності. Такий підхід дозволить зменшити собівартість будівельних робіт, підвищити якість продукції та послуг, а також покращити репутацію компанії серед замовників.

Розширення ринків збуту є ще одним важливим аспектом стратегії. Компанія повинна активно працювати над освоєнням нових сегментів ринку, включаючи державні замовлення, міжнародні тендери та приватних інвесторів у суміжних галузях. Маркетингова стратегія повинна бути спрямована на посилення впізнаваності бренду, залучення нових клієнтів і зміцнення позицій на вже освоєних ринках. Це потребує активної участі в галузевих виставках, конференціях, створення партнерських програм і використання цифрових каналів для просування послуг.

Фінансова складова стратегії полягає у забезпеченні ефективного управління грошовими потоками. Це включає залучення додаткових фінансових ресурсів через співпрацю з банками, державними програмами підтримки бізнесу та міжнародними інвесторами. Крім того, слід продовжувати оптимізувати структуру витрат, впроваджувати системи автоматизованого обліку та контролю, що дозволить оперативно реагувати на фінансові зміни.

Інвестиції в людський капітал мають стати основою розвитку. Компанія повинна інвестувати у професійне навчання працівників, організацію тренінгів, семінарів і програм підвищення кваліфікації. Зокрема, слід орієнтуватися на розвиток компетенцій у сфері управління проектами, застосування сучасних будівельних технологій та використання програмного забезпечення для оптимізації процесів. Крім того, важливо забезпечити конкурентний рівень оплати праці, розробити мотиваційні програми, які стимулюватимуть працівників до ефективнішої роботи.

Важливим компонентом стратегії є орієнтація на екологічність і стійкість. Компанія має впроваджувати проекти, спрямовані на зниження вуглецевого сліду, використання екологічно чистих матеріалів і технологій, що сприяють енергоефективності будівель. Це відкриє додаткові можливості для співпраці з міжнародними організаціями, які фінансують екологічно спрямовані ініціативи.

Ключову роль у реалізації стратегії відіграє цифровізація бізнес-процесів. Це передбачає впровадження програмного забезпечення для автоматизації управління замовленнями, моніторингу ресурсів і планування проектів. Інтеграція таких систем дозволить підвищити точність прогнозування, ефективність використання ресурсів і швидкість виконання проектів.

Додатково слід розробити механізми диверсифікації ризиків. Це включає створення резервного фонду для непередбачуваних ситуацій, розробку альтернативних сценаріїв розвитку та забезпечення стійкості фінансових потоків у

разі змін на ринку. Підприємство має приділяти увагу аналізу зовнішнього середовища, виявленню нових можливостей і своєчасному реагуванню на виклики.

Інвестиційна стратегія також повинна враховувати соціальну відповідальність. Компанія може впроваджувати програми розвитку локальних громад, підтримки працівників та їхніх родин, а також ініціативи у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Це не лише зміцнить репутацію, але й створить додаткові переваги у взаємодії з місцевою владою та громадськістю.

Загалом, інвестиційна стратегія ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» має бути комплексною, враховувати зовнішні виклики й внутрішні можливості, а також забезпечувати довгострокову стабільність і конкурентоспроможність підприємства.

Інвестиційна стратегія модернізації виробничих процесів ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» передбачає комплексний підхід до вдосконалення технологій, оптимізації витрат та підвищення ефективності діяльності. Проект, орієнтований на встановлення новітнього обладнання для фасування цементу, має на меті вирішення нагальних технологічних проблем та забезпечення довгострокової економічної вигоди.

Реалізація проекту включає запуск фасувальної лінії, що дозволить відповідати сучасним вимогам замовників до пакування продукції. Це відкриває нові можливості для розширення ринків збуту і покращення репутації компанії серед партнерів. Важливим етапом є впровадження пакувальної машини та нових приводів, що забезпечують зростання швидкості фасування та підвищення обсягів виробництва на 10%. Крім того, реалізація проекту сприяє автоматизації процесів і зменшенню людського фактору в технологічному циклі.

Загальна сума інвестицій у проект складає 11150 тис. грн., враховуючи витрати на придбання обладнання, його монтаж і налагодження, а також транспортні витрати. Економічно доцільний термін служби обладнання прийнято на рівні 5 років, із річною нормою амортизації 15%. Завдяки цьому проект забезпечує оптимальне повернення вкладених коштів протягом короткого періоду.

Очікується, що приріст обсягів реалізації продукції складе 10%, що забезпечить додатковий виторг у розмірі 17500 тис. грн. Щорічний приріст прибутку після впровадження проекту складе 6160 тис. грн., а чистий грошовий потік – 8390 тис. грн. Таким чином, інвестиції в проект демонструють високу ефективність, про що свідчить позитивне значення чистої теперішньої вартості (ЧДД) у розмірі 13940 тис. грн.

Окупність проекту вже в перший рік його впровадження є ключовим аргументом для реалізації, що гарантує швидке повернення інвестицій. Дисконтований грошовий потік залишається стабільно високим протягом усього розрахункового періоду, що свідчить про низький рівень ризиків при впровадженні проекту.

Реалізація проекту не призведе до додаткового екологічного навантаження, що відповідає сучасним вимогам сталого розвитку. Це важливий аспект, який підвищує привабливість проекту для інвесторів та партнерів. Обслуговування нового обладнання буде проводитися за рахунок оптимізації внутрішніх трудових ресурсів, що дозволить уникнути збільшення витрат на персонал.

Проект також передбачає впровадження систем контролю витрат на технічне обслуговування, що складатимуть 3% вартості обладнання на рік. Це забезпечить надійність роботи технологічного комплексу і зменшить ризики простою обладнання.

Інвестиційна стратегія розвитку ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» спрямована на забезпечення стабільного зростання компанії, розширення ринків збуту і підвищення її конкурентоспроможності. Впровадження проекту модернізації дозволить компанії оптимізувати витрати, підвищити рентабельність і досягти довгострокового економічного успіху. Враховуючи всі розрахунки та оцінки ризиків, проект є ефективним і доцільним до реалізації.

Формування інвестиційної привабливості ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» залежить від комплексного підходу, що охоплює модернізацію виробничих

потужностей, фінансову стійкість і відповідність екологічним стандартам. Важливим фактором є інтеграція сучасних технологій, автоматизація процесів і підвищення якості продукції, що дозволить підприємству залишатися конкурентоспроможним на внутрішньому та міжнародному ринках. Інвестиції у навчання персоналу та впровадження стимулюючих систем сприяють формуванню професійної команди, здатної реалізовувати стратегічні цілі підприємства.

Прозорість фінансової звітності підвищує довіру інвесторів, що особливо важливо в умовах конкурентного середовища. Увага до репутації та соціальних ініціатив зміцнює позиції компанії, роблячи її привабливішою для партнерів і клієнтів. Розширення ринків збуту, активна маркетингова діяльність і освоєння нових сегментів забезпечують диверсифікацію джерел доходу, а співпраця з міжнародними організаціями відкриває нові можливості для фінансування та доступу до грантів.

Фінансова стабільність підтримується ефективним управлінням активами, витратами та зобов'язаннями. Впровадження екологічно чистих технологій підвищує репутацію підприємства, дозволяючи інтегруватися у світові ринки. Постійний аналіз ризиків, пов'язаних із зовнішнім середовищем, дозволяє своєчасно коригувати інвестиційну стратегію, зменшувати вплив негативних факторів і забезпечувати стабільність у довгостроковій перспективі.

Розвиток партнерства з державними органами, фінансовими установами та міжнародними організаціями дозволяє знизити ризики і створити сприятливі умови для залучення інвестицій. Пріоритетними завданнями є підвищення рентабельності, ефективності виробництва та забезпечення стійкості підприємства до змін ринкових умов. Все це формує фундамент для стабільного розвитку ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» і досягнення довгострокових стратегічних цілей.

3.2. Досягнення мети інвестиційної стратегії розвитку ТОВ «КОМПАНІЯ ПРОБУД ПЛЮС»

Досягнення стратегічних цілей інвестиційної діяльності ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» передбачає реалізацію комплексного підходу до управління інвестиціями, який орієнтований на довгостроковий розвиток підприємства та підвищення його конкурентоспроможності. Основні цілі інвестиційної діяльності компанії включають:

1. Підвищення виробничих потужностей. Реалізація інвестицій у модернізацію технологічного обладнання дозволяє збільшити обсяги виробництва та підвищити якість продукції. Зокрема, запуск фасувальної лінії та встановлення нових приводів сприятиме зростанню швидкості пакування цементу, що забезпечить розширення ринків збуту та збільшення обсягів реалізації продукції на 10%.

2. Оптимізація витрат та підвищення рентабельності. Завдяки впровадженню сучасного обладнання, компанія зможе знизити витрати на виробництво, технічне обслуговування та ремонт. Інвестиції в автоматизацію дозволять мінімізувати витрати робочого часу, зменшити собівартість продукції та збільшити маржинальність.

3. Розширення ринків збуту. Виконання інвестиційних проектів, спрямованих на вдосконалення виробництва, дозволить відповідати вимогам замовників щодо пакування продукції, відкриваючи нові можливості для експорту та співпраці з великими партнерами.

4. Покращення фінансових показників. Інвестиційні заходи спрямовані на досягнення стабільного зростання виторгу, прибутковості та ліквідності підприємства. Очікується, що приріст обсягу реалізації продукції складе понад 217 млн грн щорічно після впровадження проекту модернізації.

5. Створення інноваційного виробничого середовища. Інвестиції в оновлення виробничої бази сприяють інтеграції інноваційних рішень у всі бізнес-процеси

компанії. Це дозволить підвищити гнучкість виробничих ліній, що сприятиме швидкому реагуванню на зміни попиту.

6. Підвищення репутації та інвестиційної привабливості. Завдяки впровадженню екологічно чистих технологій і високоякісного пакування, компанія зможе зміцнити свою репутацію на ринку, залучити нових інвесторів і партнерів, а також зміцнити довіру замовників.

7. Створення стійкої фінансової бази. За рахунок ефективного управління інвестиційними ресурсами, підприємство зможе забезпечити фінансування майбутніх проектів, що сприятиме його стабільному розвитку в довгостроковій перспективі.

Досягнення цих цілей стане можливим завдяки реалізації таких заходів, як закупівля сучасного обладнання, автоматизація виробничих процесів, диверсифікація джерел фінансування та впровадження сучасних методів управління. Виконання інвестиційної стратегії дозволить ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» зберегти свою позицію на ринку, підвищити ефективність операційної діяльності та створити умови для довгострокового зростання.

Для підвищення ефективності роботи підприємства в межах кваліфікаційної роботи запропоновано проект, який передбачає модернізацію та встановлення окремих елементів обладнання в технологічному процесі виробництва продукції. Цей проект розроблено для реалізації на базі ТОВ «Компанія Пробуд Плюс». Основним досягненням, яке очікується від впровадження, є збільшення доходів від продажу продукції шляхом розширення виробничих потужностей і зростання обсягів реалізації.

Одним із ключових завдань проекту є вирішення проблеми фасування цементу. Передбачається запуск фасувальної лінії, яка дасть змогу відповідати вимогам клієнтів щодо пакування та перевірки параметрів продукції. В рамках проекту передбачено вдосконалення кількох технологічних етапів, зокрема:

- організація процесу пакування цементу в мішки, який наразі відсутній на підприємстві (цемент реалізується насипом великими партіями);

- встановлення сучасних приводів для виробничих ліній, що забезпечить підвищення швидкості пакування та дозволить збільшити обсяг реалізованої продукції на 10%.

Інвестиції в основні засоби для реалізації проекту (позначені як INVоф) включають витрати на закупівлю, виробництво та монтаж обладнання, установку контрольно-вимірювальних пристроїв, засобів автоматизації, а також на весь технологічний комплекс. Розрахунок здійснюється за формулою:

$$INVоф = K_y + K_{тр} + K_{м.н}, \quad (3.1)$$

де:

- (K_y) - витрати на придбання технологічного обладнання;
- ($K_{м.н}$) - витрати на монтаж та налагодження обладнання;
- ($K_{тр}$) - транспортні витрати на доставку обладнання.

Потреба в обладнанні та його кількість визначаються залежно від виробничих вимог, а вартість базується на даних прайс-листів. Фахівці підприємства провели попередній аналіз вартості придбання та монтажу необхідного устаткування. У витратах на монтаж та налагодження враховується 15% від вартості купленого обладнання, а транспортні витрати становлять 10% від його вартості.

Цей проект спрямований на забезпечення підприємства сучасним обладнанням, оптимізацію виробничих процесів і створення умов для підвищення ефективності роботи.

Інвестиції, необхідні для забезпечення безперебійної діяльності нової виробничої ділянки, визначаються у розмірі 5% собівартості річного обсягу випуску продукції. Фінансування проекту планується здійснити за рахунок внутрішніх ресурсів підприємства, які включають нерозподілений прибуток і кошти амортизаційного фонду.

Зважаючи на характеристики обладнання, прийнято економічно обґрунтований термін його експлуатації на рівні 5 років, при цьому щорічна амортизація становить 15% від початкової вартості. Оплата за придбане устаткування здійснюватиметься одразу на початку робіт з його встановлення, тоді як оплата за монтажні та комунікаційні роботи відбуватиметься у міру їх виконання, також переважно у перший місяць реалізації проекту.

Таблиця 3.1

**Технічне забезпечення інвестиційного проекту ТОВ «КОМПАНІЯ
ПРОБУД ПЛЮС»**

Показник/Вид обладнання	Кількість	Вартість, тис. грн.
Пакувальна машина	2	5000
Електротехнічні вузли	5	4000
Монтаж та налагодження	1	1250
Транспортні витрати	1	900
Разом	x	11150

Обслуговування нового обладнання планується організувати шляхом оптимізації розподілу персоналу між цехами, без залучення додаткових працівників, що дозволить зберегти контроль над витратами.

Реалізація проекту, орієнтованого на модернізацію виробництва, не призведе до збільшення негативного впливу на навколишнє середовище, що відповідає екологічним стандартам і сучасним вимогам до промислових об'єктів.

Реалізація проекту призведе до змін у структурі витрат підприємства. Витрати на поточний ремонт і технічне обслуговування нового обладнання оцінюються в розмірі 3% від вартості обладнання щорічно, на основі аналізу аналогічного устаткування. Амортизаційні відрахування розраховуються за ставкою 20% річної норми.

Після впровадження проекту очікується приріст обсягів виробництва та реалізації продукції на 10%, що еквівалентно збільшенню обсягу на 5000 тонн.

Додатковий дохід від реалізації продукції розраховується як добуток приросту обсягу виробництва на середню ціну за одиницю, що складе 17500 тис. грн.

Для забезпечення безперебійного виробництва і реалізації продукції нової ділянки необхідно інвестувати в оборотні кошти, які оцінено в 9800 тис. грн, що становить 5% собівартості річного випуску.

Приріст прибутку від реалізації продукції становитиме 6160 тис. грн, що є результатом різниці між додатковим доходом і приростом витрат. Розрахунок грошового потоку (CFi) включає приріст чистого прибутку та річну амортизацію основних засобів. Грошовий потік оцінено в 8390 тис. грн.

Залишкова вартість основних засобів після п'яти років експлуатації, враховуючи амортизацію, буде дорівнюватит 0. Розрахунок чистої теперішньої вартості (ЧТВ) показує позитивний результат, що свідчить про економічну доцільність проекту. Це підтверджує, що реалізація проекту є ефективним рішенням для підприємства.

Таблиця 3.2

**Результати розрахунків грошових потоків за проектом на ТОВ «КОМПАНІЯ
ПРОБУД ПЛЮС»**

Показник	Рівень показника
1. Приріст річного обсягу виробництва, т.	5000
2. Середня ціна, грн./т.	3500
3. Реалізована продукція, тис.грн.	17500
4. Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	9800
5. Прибуток від реалізації продукції, тис.грн.	7700
6. Чистий прибуток, тис.грн.	6160
7. Амортизація, тис.грн.	2230
8. Грошовий потік, тис.грн.	8390

Розрахунок показників ефективності інвестиційного проекту, представлених у таблиці 3.3, базується на аналізі потоків реальних грошей з урахуванням норми доходу на капітал у 20%. Показники демонструють стабільний грошовий потік

протягом усього періоду реалізації проекту, що свідчить про його здатність генерувати дохід для підприємства.

Дисконтовані грошові потоки дозволяють оцінити вартість майбутніх доходів у поточному моменті часу. Зменшення їх значення з року в рік (від 6 991 тис. грн у першому році до 3 372 тис. грн у п'ятому році) відображає вплив дисконтування. Це дозволяє об'єктивно оцінити економічну доцільність проекту, враховуючи часовий фактор.

Таблиця 3.3

Показники ефективності проекту ТОВ «Компанія Пробуд Плюс»

Показники	Рік проекту				
	1	2	3	4	5
Вихідні інвестиції, тис. грн.	-11150				
Грошовий потік, тис. грн.	8390	8390	8390	8390	8390
Коефіцієнт дисконтування при нормі 20 %	0,8333	0,6944	0,5787	0,4823	0,4019
Дисконтований грошовий потік, тис. грн.	6991	5826	4855	4046	3372

Результати, наведені у таблиці 3.3, демонструють ключові показники ефективності інвестиційного проекту ТОВ «Компанія Пробуд Плюс». На першому етапі реалізації проекту здійснюються початкові інвестиції обсягом 11 150 тис. грн, що формує негативний грошовий потік у перший рік. Починаючи з другого року, проект генерує стабільний щорічний грошовий потік у розмірі 8 390 тис. грн.

$$\text{ЧДД} = -11150 + 6991 + 5826 + 4855 + 4046 + 3372 = 13940 \text{ тис.грн.}$$

Чиста теперішня вартість (ЧДД), розрахована як сума дисконтованих грошових потоків за п'ять років із врахуванням початкових інвестицій у розмірі 11 150 тис. грн, становить 13 940 тис. грн. Позитивне значення ЧДД свідчить про економічну доцільність проекту, оскільки підприємство не лише відшкодовує

початкові вкладення, але й отримує додатковий дохід у розмірі 13 940 тис. грн за період реалізації проекту.

Цей результат демонструє, що проект генерує достатній прибуток, перевищуючи очікування, пов'язані з нормою доходу на капітал (20%). Позитивне значення ЧДД є ключовим критерієм, який підтверджує ефективність проекту та його відповідність фінансовим і стратегічним цілям підприємства.

Застосування коефіцієнта дисконтування при нормі 20% дозволяє врахувати зміну вартості грошей у часі. В результаті розрахунку дисконтованих грошових потоків спостерігається їх зменшення в кожному наступному році: від 6 991 тис. грн у першому році до 3 372 тис. грн у п'ятому році. Це зниження відображає ефект дисконтування та зменшення ваги майбутніх доходів у поточному значенні.

Проект демонструє стабільну генерацію доходів протягом усього періоду реалізації, що є позитивним показником його фінансової життєздатності. Отримані дисконтовані значення грошових потоків підтверджують, що інвестиційний проект забезпечує економічну доцільність, навіть враховуючи часовий фактор і необхідність початкових вкладень.

Реалізація проекту у воєнний час в Україні супроводжується низкою потенційних ризиків, які необхідно врахувати для забезпечення ефективності та стабільності. Серед основних ризиків можна виділити: проблеми з постачанням обладнання через порушення логістичних ланцюгів, зростання вартості матеріалів і транспорту, нестабільність фінансового ринку, ризики пошкодження інфраструктури та обладнання через бойові дії, а також скорочення попиту на продукцію внаслідок економічної нестабільності.

Для мінімізації ризиків необхідно використовувати такі підходи:

– Заздалегідь планувати альтернативні маршрути для постачання обладнання, включаючи партнерство з локальними постачальниками.

– Використовувати довгострокові контракти з фіксованою ціною на матеріали та обладнання, що дозволить уникнути фінансових втрат через зростання цін.

- Страхувати активи підприємства від ризиків пошкодження чи втрати внаслідок воєнних дій.
- Залучати додаткове фінансування через партнерство з міжнародними організаціями чи фондами, що підтримують відновлення бізнесу в Україні.
- Створити фінансовий резерв для покриття непередбачених витрат, пов'язаних з економічними змінами чи іншими зовнішніми факторами.
- Розробити стратегію диверсифікації ринків збуту, орієнтуючись на внутрішні та міжнародні ринки, з урахуванням зміни попиту.
- Впроваджувати автоматизацію і модернізацію виробництва, що дозволить знизити витрати на персонал і підвищити продуктивність навіть у складних умовах.

Урахування цих ризиків та розробка механізмів їх зниження сприятиме підвищенню стійкості проекту та забезпеченню його економічної вигідності навіть у нестабільних умовах. Особливу увагу слід приділяти адаптації стратегії до швидких змін зовнішнього середовища та активному моніторингу ситуації для своєчасного реагування.

Висновки до розділу 3

1. Стратегія управління інвестиційною привабливістю орієнтована на інтеграцію ключових управлінських функцій, таких як планування, організація, мотивація, контроль, аналіз та координація. Це дозволяє забезпечити узгодженість дій усіх підрозділів, підтримувати стійкість підприємства та досягати стратегічних цілей, навіть у складних економічних і політичних умовах. Інвестиційна стратегія ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» базується на модернізації виробничих процесів, зокрема запуску нової лінії фасування цементу, що дозволить розширити обсяги виробництва на 10%, знизити витрати, підвищити якість продукції та відповідати сучасним вимогам ринку. Основні напрями розвитку включають оновлення обладнання, автоматизацію виробничих процесів, освоєння нових ринків збуту,

впровадження енергозберігаючих технологій та підвищення професійної кваліфікації персоналу.

2. Розрахунки ефективності пропонованого проекту підтверджують його доцільність і економічну вигідність. Чиста теперішня вартість проекту (ЧДД) становить 13 940 тис. грн, що свідчить про його здатність генерувати додаткові доходи і забезпечувати повернення вкладених інвестицій. Стабільний грошовий потік у розмірі 8390 тис. грн на рік дозволяє зберігати фінансову стійкість підприємства протягом усього періоду реалізації проекту.

3. Ураховуючи сучасні виклики, зокрема ризики, пов'язані з воєнними діями в Україні, стратегія також передбачає заходи з мінімізації ризиків, включаючи диверсифікацію постачальників, страхування активів, адаптацію до змін ринку, створення резервних фондів і залучення міжнародного фінансування. Важливим аспектом є інтеграція екологічних стандартів, що підвищує репутацію компанії на ринку та створює додаткові можливості для співпраці з партнерами.

У підсумку, розроблена інвестиційна стратегія забезпечує комплексний підхід до модернізації виробничих потужностей, ефективного управління ресурсами і адаптації до викликів зовнішнього середовища. Її впровадження сприятиме довгостроковому розвитку ТОВ «Компанія Пробуд Плюс», забезпечуючи його конкурентоспроможність і стабільність на ринку.

ВИСНОВКИ

1. Інвестиції виступають критично важливим фактором розвитку та модернізації виробничого потенціалу, забезпечуючи сталий економічний ріст. Вони спрямовані на відновлення основних фондів, збільшення товарно-матеріальних запасів, розвиток інфраструктури, інновацій та людського капіталу. Інвестиції поділяються за різними критеріями: формами вкладень, об'єктами капіталовкладень, територіальною ознакою, ступенем ризику тощо. Ця багатогранність дозволяє підприємствам адаптувати інвестиційні стратегії до специфіки власної діяльності та ринкових умов.

2. Управління інвестиціями підприємства базується на інтегрованій системі принципів, методів і інструментів. Цей механізм враховує як внутрішні можливості підприємства, так і вплив зовнішнього середовища. Стратегічний процес управління інвестиційною діяльністю включає аналіз середовища, формування цілей і стратегій, реалізацію проєктів, моніторинг і оцінювання результатів. Врахування етапів життєвого циклу підприємства та інвестиційних проєктів є обов'язковим для забезпечення стійкого розвитку.

3. ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» є перспективним підприємством будівельного сектору м. Дніпро, яке спеціалізується на зведенні та реконструкції житлових, комерційних і промислових об'єктів. Завдяки інноваційному підходу до управління, орієнтації на якість і задоволення потреб клієнтів, компанія посідає стабільну позицію на регіональному ринку. Незважаючи на конкурентний тиск і вплив зовнішніх чинників, підприємство демонструє здатність до адаптації через модернізацію матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації персоналу та впровадження новітніх технологій. У 2021–2023 роках компанія інвестувала у модернізацію основних засобів, що сприяло підвищенню фондоозброєності працівників на 54,44%. Однак спостерігалось уповільнення оборотності оборотних засобів і зростання тривалості одного їх обороту. Водночас зросли середньомісячні

доходи працівників і ефективність праці, що свідчить про вдосконалення управління трудовими ресурсами.

4. Аналіз інтегральних показників фінансового стану дозволяє охарактеризувати динаміку за три роки: У 2021 році фінансовий стан був задовільним, із низькою ефективністю використання капіталу та недостатньою ліквідністю. У 2022 році спостерігався нестабільний фінансовий стан через зростання кредиторської та дебіторської заборгованості, незважаючи на високу прибутковість. У 2023 році підприємство досягло впевненого фінансового стану завдяки оптимізації бізнес-процесів і підвищенню показників рентабельності діяльності.

5. Інвестиційну привабливість підприємства можна оцінити як високу лише у 2023 році. У попередні періоди ризики, пов'язані з недостатньою фінансовою стійкістю, обмежували його інвестиційну привабливість. У 2023 році підприємство досягло стабільності, що створює сприятливі умови для залучення інвестицій у модернізацію та розширення діяльності. Загалом, ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» демонструє поступове зростання ефективності діяльності, але для подальшого розвитку потрібне стратегічне управління інвестиціями та впровадження інноваційних підходів у всі аспекти господарської діяльності.

6. Стратегія управління інвестиційною привабливістю орієнтована на інтеграцію ключових управлінських функцій, таких як планування, організація, мотивація, контроль, аналіз та координація. Це дозволяє забезпечити узгодженість дій усіх підрозділів, підтримувати стійкість підприємства та досягати стратегічних цілей, навіть у складних економічних і політичних умовах. Інвестиційна стратегія ТОВ «Компанія Пробуд Плюс» базується на модернізації виробничих процесів, зокрема запуску нової лінії фасування цементу, що дозволить розширити обсяги виробництва на 10%, знизити витрати, підвищити якість продукції та відповідати сучасним вимогам ринку. Основні напрями розвитку включають оновлення обладнання, автоматизацію виробничих процесів, освоєння нових ринків збуту,

впровадження енергозберігаючих технологій та підвищення професійної кваліфікації персоналу.

7. Розрахунки ефективності пропонованого проекту підтверджують його доцільність і економічну вигідність. Чиста теперішня вартість проекту (ЧДД) становить 13 940 тис. грн, що свідчить про його здатність генерувати додаткові доходи і забезпечувати повернення вкладених інвестицій. Стабільний грошовий потік у розмірі 8390 тис. грн на рік дозволяє зберігати фінансову стійкість підприємства протягом усього періоду реалізації проекту. Ураховуючи сучасні виклики, зокрема ризики, пов'язані з воєнними діями в Україні, стратегія також передбачає заходи з мінімізації ризиків, включаючи диверсифікацію постачальників, страхування активів, адаптацію до змін ринку, створення резервних фондів і залучення міжнародного фінансування. Важливим аспектом є інтеграція екологічних стандартів, що підвищує репутацію компанії на ринку та створює додаткові можливості для співпраці з партнерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блащук-Дев'яткіна Н.З., Бундз Н.Б. Теоретичні основи формування інвестиційної стратегії підприємства у сучасних умовах. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 10. С. 32-37.
2. Бреус С.В., Денисенко М.П. Фінансування інвестиційної діяльності у контексті управління інвестиціями: безпековий підхід. *Економіка і управління*. 2022. № 4. С. 99-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2022_4_13
3. Варава Л.М., Афанасьєв С.В., Маркіна І.А. Актуальні проблеми сучасного менеджменту: монографія. М-во освіти і науки України, Криворіз. нац. ун-т. Кр. Ріг: Роман Козлов, 2018. 201 с.
4. Виробничий менеджмент: підручник. ред. М.П. Бутко. Чернігів. нац. технолог. ун-т. К.: Центр учбової літератури, 2017. 422 с.
5. Вітковський Ю.П., Дудник О.В., Кравчук О.В. Управління формуванням інвестиційного потенціалу підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Т. 6, № 3. С. 310-316. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujae_2021_6_3_44
6. Вороніна А.В. Менеджмент: навч. Посібник. Дніпров. держ. техн. ун-т. Кам'янське: ДДТУ, 2019. 356 с.
7. Вороніна А.В., Берьозкіна А.Ю. Стратегічне управління: навч. посіб. Дніпров. держ. техн. ун-т. Кам'янське: ДДТУ, 2017. 418 с.
8. Гавловська Н.І., Рудніченко Є.М., Білань В.Ю., Лісовський І.В., Ядуха С.Й. Теоретичні основи управління інвестиційною діяльністю в умовах цифровізації економіки. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Т. 6, № 4. С. 10-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujae_2021_6_4_3
9. Гірняк О.М., Лазановський П.П. Менеджмент: підручник. 5-те вид., перероб. і допов. Львів: Магнолія 2006, 2018. 352 с.

10. Гуменний М.І., Гайтко Д. Стратегічне управління інвестиційною привабливістю підприємств. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Т. 5, № 4. С. 413-421. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujae_2020_5_4_51
11. Джаболда В. Порівняльний аналіз різних підходів до стратегічного управління інвестиційними проектами. Матеріали 12-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації. Дніпро, 8-9.11.2024: тези доповідей. Дніпро: Поліграфічний відділ ДДАЕУ, 2024. С. 16-17.
12. Довгань Ю.В. Теоретичні аспекти управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств. *Modern economics*. 2022. № 36. С. 38-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2022_36_8
13. Домбровська С.О., Лапіна І.С., Добриніна Л.В. Основні підходи до розробки корпоративної стратегії інвестиційної діяльності підприємства. *Інтелект XXI*. 2023. № 1. С. 38-42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2023_1_9
14. Запорожець Г.В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційними ресурсами організації. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 433-439. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_4_55
15. Карімов Г.І. Моделювання та прогнозування в управлінні: навч. посіб. Дніпров. держ. техн. ун-т. Кам'янське: ДДТУ, 2018. 163 с.
16. Карпенко А.В., Намлієва Н.В. Управління інвестиціями як важлива складова розвитку підприємницької діяльності. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. Економічні науки. 2022. Вип. 4. С. 29-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaupe_2022_4_7
17. Кислюк О.С., Долгальова О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємства: сутність, особливості та механізм. *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. 2019. № 4. С. 75-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zbnpdnaba_2019_4_13

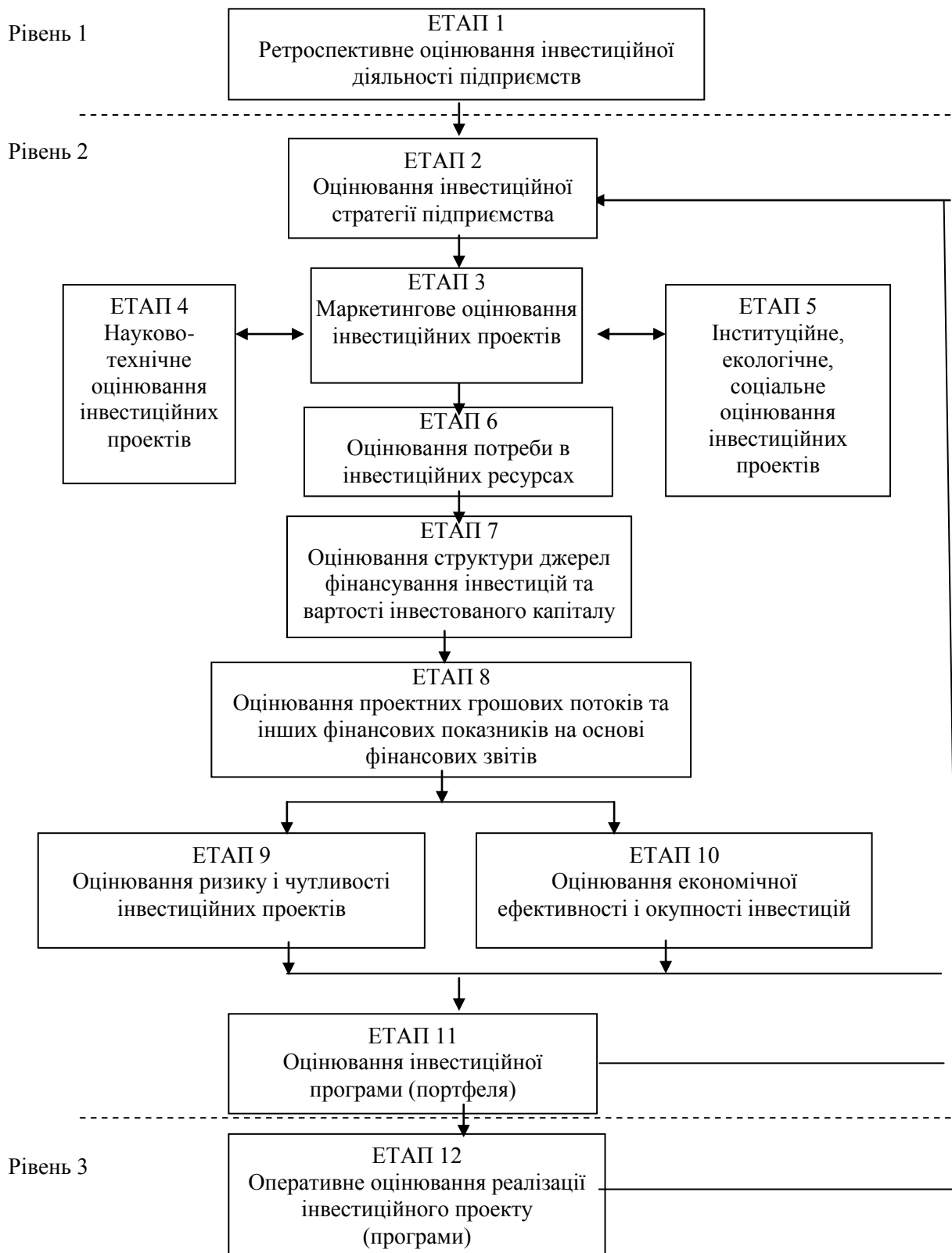
- 18.Кліменко О.М. Внутрішні інвестиції як стратегічний напрям економічної політики України. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_3_19
- 19.Ковальчук К. Ф. Стратегічне управління: навч. Посібник. М-во освіти і науки України, Нац. металург. акад. України. Дніпро: Дріант, 2018. 272 с.
- 20.Комаров А.С., Бессонова С.І. Інвестиційна діяльність промислового підприємства як елемент стратегічної стабільності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2022. Т. 33(72), № 2. С. 50-55. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2022_33\(72\)_2_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2022_33(72)_2_10)
- 21.Кондратенко Н.О., Запорожець Г.В., Догадіна В.Ю. Проблеми та перспективи управління інвестиційною діяльністю підприємств малого бізнесу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Економіка. 2022. № 26. С. 24-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2022_26_6
- 22.Кондратенко Н.О., Трагнюк О.Я. Удосконалення механізму управління інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання. *Бізнес Інформ*. 2021. № 3. С. 194-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_3_29
- 23.Коротун М.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємництва будівельної галузі в умовах запровадження режиму воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки. 2023. № 11(2). С. 87-97. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_11\(2\)__13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2023_11(2)__13)
- 24.Кузьмін О.Є., Юринець О.В., Ємельянов О.Ю. Розвиток інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 5-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2021_10_3
- 25.Лобунець Т.В. Менеджмент інвестиційного середовища: аналіз особливостей і стратегій суб'єктів господарської власності в умовах війни. *Здобутки економіки:*

- перспективи та інновації.* 2024. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aespi_2024_2_4
- 26.Маковецька І.М., Вознюк І.В. Управління інвестиційною діяльністю сучасного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2022. № 3-4. С. 62-66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2022_3-4_12
- 27.Маковоз О.С., Крайня Д.Р., Обуховський О.В. Фактори інвестиційної стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2021. Вип. 5. С. 70-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sxeebu_2021_5_12
- 28.Малиновська Ю.Б., Орищин Н.Р., Паращин О.Р., Хом'як Я.М. Моделювання інноваційно-інвестиційних стратегій діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід.* 2023. № 22. С. 112-117.
- 29.Мальська М.П., Білоус С.П. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. К.: SBA-Print, 2020. 190 с.
- 30.Менеджмент: Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
- 31.Механізми та інструменти менеджменту діяльності сучасного підприємства: монографія за ред.: С.В. Філіппової, С.К. Харчікова. М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. К.: Центр учбової літератури, 2017. 175 с.
- 32.Микитюк Ю. Оцінювання та управління вартістю інвестиційно-будівельних проєктів. *Вісник економіки.* 2024. Вип. 2. С. 226-237. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2024_2_18
- 33.Мишко О.А., Камінська І.М. Особливості управління інвестиційною діяльністю виробничих підприємств в умовах економічної глобалізації. *Економічний форум.* 2021. № 1. С. 142-147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2021_1_19
- 34.Мізюк Б.М. Основи стратегічного управління: підручник. М-во освіти і науки України. Львів: Магнолія-2006, 2019. 544 с.

35. Міщенко М.І., Чернова Н.С., Дергачов Є.В., Бородай Д.А. Моделювання управлінських рішень в системі управління інвестиційними потоками на інноваційно орієнтованому підприємстві в умовах посилення конкуренції. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2023. № 1. С. 45-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2023_1_9
36. Морозов Р.Д. Оцінка ефективності управління підприємством у контексті реалізації стратегії інвестиційної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 9. С. 125-135.
37. Мосійчук І.В. Інвестиційна складова стратегічного розвитку будівельних підприємств в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 12. С. 178-183.
38. Назарчук Т.В., Косіюк О.М. Менеджмент організацій: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 559 с.
39. Ордуханов Т.Г. Ефективність інвестиційної політики будівельних підприємств в умовах глобальних трансформацій. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. Вип. 5. С. 39-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaupe_2023_5_8
40. Панченко В.А., Панченко О.П. Управління інвестиційною діяльністю підприємств ІТ-сфери. *Бізнес Інформ*. 2023. № 2. С. 62-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2023_2_8
41. Попело О.В., Малиш В.В. Адаптивне управління інноваційно-інвестиційним розвитком промислових підприємств як фактор забезпечення економічної безпеки. *Economic synergy*. 2023. Iss. 1. С. 48-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econsyn_2023_1_6
42. Прав Ю.Г. Методика оцінки інноваційно-інвестиційних проєктів у житловому будівництві. *Право та державне управління*. 2020. № 2. С. 196-203. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu_2020_2_32

43. Приймак Н.С. Управління стратегічними змінами в системі менеджменту підприємств: монографія. Нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Кр. Ріг: Чернявський Д.О., 2019. 353 с.
44. Разумова Г.В., Курносова О.І. Управління ризиками інвестиційної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 3. С. 96-101.
45. Рим Т.Я. Поняття та види здійснення інвестицій у будівництві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2019. Вип. 38. С. 86-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2019_38_22
46. Сімак С.В. Дослідження змісту стратегії розвитку інвестиційно-будівельного комплексу та методологічних основ його формування. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2021. Т. 32(71), № 4. С. 36-40. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2021_32\(71\)_4_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2021_32(71)_4_9)
47. Сімкова Т.О., Байда О.К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_71
48. Сорокіна Л.В., Гойко А.Ф. Інвестиційна ефективність будівництва України: реалії та методологія оцінки. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2021. Вип. 47(2). С. 48-63. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/shpebfrv_2021_47\(2\)__8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/shpebfrv_2021_47(2)__8)
49. Сорокіна Л.В., Гойко А.Ф. Модель формування інвестиційної програми будівельного підприємства. *Управління розвитком складних систем*. 2023. Вип. 53. С. 100-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2023_53_14
50. Сучасні технології управління розвитком підприємств України: механізми, реалії, перспективи: колективна монографія / Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара ; за заг. ред. Т. В. Гринько. Дн-ськ: Біла К.О., 2016. 504 с.

51. Унинець-Ходаківська В.П. Особливості управління інвестиційно-інноваційними проектами. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 1. С. 67-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apie_2021_1_13
52. Управління розвитком суб'єктів підприємництва в умовах викликів XXI століття: колективна монографія / Л.О. Аксьонова [та ін.] ; за заг. ред. Т.В. Гринько ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Дніпро: Біла К.О., 2019. 419 с.
53. Хоменко Д. Механізми державного управління інвестиційною політикою у будівництві. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. Вип. 7. С. 133-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubad_2024_7_16
54. Христенко О.А., Кертичак В.М. Визначення інвестиційної стратегії розвитку підприємства в умовах кризової економіки. *Modern economics*. 2023. № 41. С. 141-146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2023_41_22
55. Човнюк Ю.В., Приймаченко О.В., Чередніченко П.П., Шудра Н.С. Ефективність інвестиційних проектів міського капітального будівництва об'єктів нерухомості у сучасних умовах господарювання. *Просторовий розвиток*. 2023. Вип. 4. С. 152-175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spdev_2023_4_16
56. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

Етапи оцінювання інвестиційної діяльності підприємства